

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็น
ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่wang จำกัด

ROLES OF MAE WANG ONION GROWERS COOPERATIVE,
LIMITED AS VIEWED BY THE MEMBERS



โดย

นางสาวกรรช ศิริชัยยงบุญ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2540



ใบรับรองปัญหาพิเศษ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา

เรื่อง

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์
ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

ROLES OF MAE WANG ONION GROWERS COOPERATIVE, LIMITED
AS VIEWED BY THE MEMBERS

นามผู้วิจัย

นางสาวกรกช ศิริชัยบุญ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญสม วราเอกศิริ)

วันที่ 28 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2540

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญธรรม เทศนา)

วันที่ 28 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2540

กรรมการ

(อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรวิกุล)

วันที่ 28 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2540

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่ 28 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2540

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสุทธิ์ เนียมทรัพย์)

ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 15 เดือน ธ.ค. พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

เรื่อง : บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของ

สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

ผู้วิจัย : นางสาวกรกช ศิริชัยบุญ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ:

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)

..... พ.ช. / ๒๐๖๐

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด 2) บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด และ 3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด จากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้วใช้สถิติความถี่ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการสรุปข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีอายุเฉลี่ย 44 ปี ส่วนมากมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สถานภาพแต่งงานแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน และมีแรงงานในภาคการเกษตร 3 คน สมาชิกสหกรณ์มีพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่โดยเฉลี่ย 5 ไร่ และการถือครองที่ดินเป็นของตนเองได้ผลผลิตหอมหัวใหญ่เฉลี่ย 3,953 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้จากการขายผลผลิตปีละ 73,215 บาท และมีระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ 4 ปี

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด การส่งเสริมการเกษตร และการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์นั้นได้ปฏิบัติตามบทบาทในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติตามนโยบายและกฎข้อบังคับของสหกรณ์

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด จากผลการศึกษาพบว่า การจัดหาปัจจัยการผลิตมีปัญหาทางการจ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ล่าช้าและจำนวนโรงเรือนเก็บหอมหัวใหญ่ที่ไม่เพียงพอ ด้านการตลาดมีปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าหอมหัวใหญ่ที่ล่าช้าจนก่อความเดือดร้อนในการครองชีพแก่สมาชิก ส่วนการส่งเสริมการเกษตรมีปัญหาทางการวางแผนการเพาะปลูก เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้วางมาตรการการเพาะปลูกที่แน่นอนให้แก่สมาชิก และในประเด็นสุดท้ายคือการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ สหกรณ์ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานโดยเฉพาะการบริหารการตลาด ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของงานสหกรณ์

ABSTRACT

Title : Roles of Mae Wang Onion growers Cooperative, Limited as
Viewed by the Members.

By : Korakot Sirichaiyongboon

Degree : Master of Science (Agricultural Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairmman, Sepecial Problem Advisory Board : 

(Assist. Prof.Dr. Boonsom Waraegsiri)

28 / Nov. / 1997

The objectives of this study were to investigate: 1) personal and socioeconomic characteristics of members of Mae Wang Onion Growers Cooperative, Ltd.; 2) roles of Mae Wang Onion Growers Cooperative, Ltd.; and 3) the members problems and constraints of members on the implementation of Mae Wang Onion Growers Cooperative, Ltd. The respondents in this study consisted of 157 members of Mae Wang Onion Growes Coopertive, Ltd., selected by systematic random sampling. The instrument used for data collection was pretested interview schedule. The data were summarized in terms of frequencies, percentages, means and standard deviation.

The results showed that most of the cooperative's members were male, 44 years old on average, married, and had attained higher primary education. They had an average of 4 members per family; 3 of these worked on the farm. Most of the members owned an average of 5 rai of onion-growing land, obtained an average yield of 3,953 kg/rai and an annual income of 73,215 baht, and have been cooperative members for an average of 4 years.

For the cooperative's roles in procurement of production factors, marketing, agricultural extension, and administration of the cooperative's committee, it was reported by the members that the cooperative played the roles at a moderate level, following the cooperative's policy and regulations.

For problems and constraints concerning the implementation of the Mae Wang Onion Growers Cooperative, Ltd., it was found that the problems related to the procurement of farm inputs were delay in distributing onion seeds and insufficient storage. The marketing problems included delay in the slow payment for the onion, thereby putting the members in a very tight situation. The agricultural extension problem was the onion production planning. The major problem concerning the administration of the cooperative was the lack of personnel with the expertise in management, especially in marketing which is believed to be the most important factor affecting the implementation of the cooperatives.

คำนิยม

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา และอาจารย์กิตติพงษ์ ไตรธิรกุล คณะกรรมการที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการศึกษาและให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือมาโดยตลอด จนทำให้ผลการศึกษาได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณบิดาและมารดา ตลอดจนญาติพี่น้องทุกท่าน ผู้เป็นแรงใจและสนับสนุนให้ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าจนบรรลุผลสำเร็จ และที่สำคัญซึ่งผู้วิจัยมีอาจจะลืมได้คือคุณอรนิจ อินสอน ที่เป็นผู้ให้กำลังใจ สนับสนุน ช่วยเหลืออยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท ภาคสมทบ รุ่น 5 สาขาส่งเสริมการเกษตรทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้จนเป็นผลสำเร็จ

กรรช ศิริชัยยงบุญ

ตุลาคม 2540

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
คำนิยม	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
สหกรณ์การเกษตร	6
บทบาทของสหกรณ์การเกษตร	8
สถานการณ์การผลิตการตลาดและสภาพปัญหาของ	
ผลผลิตหอมหัวใหญ่	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ภาคสรุป	15

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	18
สถานที่ดำเนินการวิจัย	18
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
การทดสอบเครื่องมือ	21
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์	26
ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล	27
ลักษณะส่วนบุคคล	27
ลักษณะทางเศรษฐกิจ	32
ลักษณะทางสังคม	36
บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด	37
บทบาทของสหกรณ์ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต	38
บทบาทของสหกรณ์ในด้านการตลาด	40
บทบาทของสหกรณ์ในด้านการส่งเสริมการเกษตร	41
บทบาทของสหกรณ์ในด้านการบริหารงาน	
ของคณะกรรมการสหกรณ์	43
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์	45
ปัญหาการจัดหาปัจจัยการผลิต	46
ปัญหาการตลาด	48
ปัญหาการส่งเสริมการเกษตร	50
ปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์	51

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	53
ผลการวิจัย	54
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์	65
ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย	73

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์	22
2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศและอายุ	28
3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส	29
4 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนสมาชิก ในครอบครัวและแรงงานในภาคการเกษตร	31
5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะการถือครอง พื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่และจำนวนพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่	33
6 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนผลผลิต หอมหัวใหญ่(ต่อไร่) และรายได้จากการขายผลผลิตหอมหัวใหญ่	35
7 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระยะเวลา การเข้าเป็นสมาชิก	36
8 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต	39
9 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ ในด้านการตลาด	40
10 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ ในด้านการส่งเสริมการเกษตร	42
11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ใน ด้านการบริหารของคณะกรรมการสหกรณ์	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการ จัดหาปัจจัยการผลิต	47
13 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการตลาด	49
14 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหา การส่งเสริมการเกษตร	51
15 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการบริหารงาน ของคณะกรรมการสหกรณ์	52

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดรวบยอด

17



บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแทบทุกประเทศว่าขบวนการสหกรณ์ที่เข้มแข็งนั้นจะสามารถสร้างความก้าวหน้าและมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมได้ เพราะวิธีการสหกรณ์นั้นเป็นวิธีการของประชาชนโดยตรง ในการสร้างความร่วมมือ เสียสละ รู้จักช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่น ในการประกอบอาชีพ ทั้งยังสามารถดำเนินธุรกิจให้บริการแก่ประชาชนแทบทุกด้าน นับแต่ธุรกิจด้านสินเชื่อ ธุรกิจการตลาด การผลิต การบริโภค สาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย ประกันภัย ขนส่งและอื่น ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ ถึงแม้ว่าประชาชนยังมองว่าสหกรณ์เป็นธุรกิจที่ไม่สามารถทัดเทียมกับธุรกิจเอกชนโดยทั่วไปก็ตาม (อานาจ ชีรวนิช, 2527: 47)

สหกรณ์เป็นการรวมตัวกันของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นการช่วยตัวเองโดยเฉพาะในสังคมซึ่งคนส่วนใหญ่ยากจน ไม่มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิตที่ตนผลิตขึ้นมาเลย สหกรณ์เป็นการรวมคน ไม่ใช่การรวมทุน และมีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่สมาชิกไม่ใช่การแสวงหากำไร ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกจะมีอาชีพหลัก และปัญหาความเดือดร้อนในทำนองเดียวกัน สหกรณ์จึงน่าจะเป็นรูปแบบการรวมตัวกันของเกษตรกรที่จะอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกได้เหมาะสมที่สุด (อัญชลี เจริญ, 2536: 1) แต่อย่างไรก็ตามขบวนการสหกรณ์ก็ยังเป็นเครื่องมือระดับจุลภาคในการแก้ปัญหาให้กับสมาชิก และเมื่อพิจารณาในระดับประเทศแล้วเป้าหมายทางพฤติกรรมในนโยบายของรัฐ มีความสำคัญอย่างมากต่อกลุ่มคนในสังคมในขบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศด้วยกัน เช่น ประเทศไทยเราเป็นประเทศเกษตรกรรมโดยประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรซึ่งเป้าหมายสูงสุดของเกษตรกรก็คือต้องการรายได้มาตรฐานการครองชีพ บทบาทสภาพสังคมและอื่น ๆ (อานาจ ชีรวนิช, 2527: 65)

ขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทยในปัจจุบันนี้ แม้ยังเป็นขบวนการที่ไม่มีขนาดใหญ่โตครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ แต่ก็ยังสามารถกล่าวได้ว่า "หยั่งราก" ลงได้หรือ "ก่อตัว" ขึ้นแล้วอย่างมั่นคง เตรียมที่จะแผ่กิ่งก้านสาขาออกงามใหญ่โตไปด้วยกำลังศรัทธา เสียสละ อันเกิด

จากความรู้ความเข้าใจของบรรดาสมาชิก อันเป็นหลักประกันความสำเร็จของสหกรณ์ได้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2535: 67) ซึ่งจะเห็นได้จากปัจจุบันที่ได้มีสหกรณ์การเกษตรจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จเป็นสหกรณ์ที่เข้มแข็งทัดเทียมกับธุรกิจประเภท ต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามยังมีสหกรณ์บางแห่งที่ยังล้มเหลวไม่พัฒนาให้ทัดเทียมกับสหกรณ์ประเภทเดียวกัน ดังนั้นจึงควรอย่างยิ่งที่ทุกคนและทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้หันมาสนใจอย่างจริงจังเพื่อความสำเร็จในการพัฒนาสหกรณ์อันจะส่งผลก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศโดยส่วนร่วม

ปัญหาการวิจัย (Research Problem)

สหกรณ์นับว่าเป็นองค์กรที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม สหกรณ์นั้นไม่เพียงแต่เป็นการดำเนินธุรกิจร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น แต่งานสหกรณ์ยังสอนให้ประชาชนรู้จักวิธีการแบบประชาธิปไตยและช่วยให้ประชาชนรวมกันเพื่อช่วยตนเองและช่วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ (อัญชลี เจิงเจริญ, 2536: 26) ฉะนั้นสหกรณ์การเกษตรจึงนับว่าเป็นองค์กรที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีพืชเศรษฐกิจมากมายหลายชนิด

หอมหัวใหญ่นับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทย ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2536:34) ถึงแม้ว่าหอมหัวใหญ่จะเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีการควบคุมพื้นที่ในการเพาะปลูกเพื่อให้ปริมาณผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539: 2) แต่จากสภาพความเป็นจริงปรากฏว่าหลายปีที่ผ่านมา ปัญหาของผลผลิตหอมหัวใหญ่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และนับวันก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยจะเห็นได้จากเกษตรกรผู้ปลูกมีการรวมตัวชุมนุมกันเรียกร้องเพื่อขอความช่วยเหลือในด้านการผลิตและการตลาด ที่เกิดจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้นจนล้นตลาดทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ประกอบกับผลผลิตหอมหัวใหญ่ที่เน่าเสียเป็นจำนวนมาก จากสถิติของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2539: 9) มีปริมาณของหอมหัวใหญ่ที่เน่าเสียประมาณ 10,429 ตัน เนื่องจากสหกรณ์ไม่สามารถระบาย ผลผลิตออกสู่ตลาดได้ทันเวลาทั้งที่ในเรื่องนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ ซึ่งเป็น

สหกรณ์การเกษตรอีกรูปแบบหนึ่ง แต่บทบาทของสหกรณ์ก็ไม่สามารถเอื้อประโยชน์ให้แก่สมาชิกได้จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาว่า บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่นั้นได้ ได้ดำเนินการในด้านใดบ้าง คณะกรรมการได้บริหารงานอย่างไร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Study)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์หอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา :

1. ลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด
2. บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด การส่งเสริมการเกษตร การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์
3. ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงานสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

ขอบเขตของการวิจัย

(Scope of the Study)

1. ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด จำนวน 1,317 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Random Sampling ได้สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 157 คน

2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาเฉพาะลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในภาคเกษตร พื้นที่ทำการเกษตร รายได้จากการขายผลผลิต ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ส่วนในเรื่องของบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ได้ศึกษาในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด การส่งเสริมการตลาด การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results)

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้ประโยชน์ต่อบุคคลหรือหน่วยงานต่อไปนี้

1. ทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด อันเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อบังเกิดผลแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด
2. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ผู้บริหารสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ในการบริหารการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและสอดคล้องกับสภาพการณ์
3. เป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อประกอบการค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definition of Terms)

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ที่จัดตั้งขึ้นใน จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักการสหกรณ์

สมาชิก หมายถึง บุคคลซึ่งมีสถานภาพเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้ปลูกหอม หัวใหญ่แม่วาง จำกัด

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ ควรปฏิบัติ หรือการกระทำตามบทบาทเฉพาะของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ได้แก่การจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด การส่งเสริมการเกษตร การบริหารงานของ คณะกรรมการสหกรณ์

ลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของสมาชิกทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานในภาคการเกษตร พื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็น สมาชิก

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพการอยู่เป็นโสด สมรส หม้าย และ หย่าร้างของผู้ให้ข้อมูล

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาขั้นสูงสุดของสมาชิกที่ได้รับการ การศึกษาในระบบโรงเรียนทั้งของรัฐบาลและเอกชน

ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร หมายถึง ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำ การเกษตรของสมาชิก ได้แก่ เป็นที่ของตนเองทั้งหมด เช่าทั้งหมด คนอื่นให้ทำเปล่า (ทำฟรี) และการถือครองลักษณะร่วมกัน

ระยะในการเป็นสมาชิก หมายถึง ระยะเวลา นับเป็นจำนวนปีที่สมาชิกสมัครเข้า เป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

แรงงานในภาคการเกษตร หมายถึง จำนวนคนในครอบครัวของผู้ที่สามารถ ปฏิบัติงานในการทำการเกษตรได้

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างในปัญหาและการดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับ

- สหกรณ์การเกษตร
- บทบาทของสหกรณ์การเกษตร
- สถานการณ์การผลิต การตลาดและสภาพปัญหาของผลผลิตหอมหัวใหญ่
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperatives)

แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรนั้น วิเชียร อินทชาติ (2515: 1) ได้ให้ความหมายว่าสหกรณ์การเกษตรคือ สหกรณ์ที่เกษตรกรชาวไร่ ชาวนา รวมกันจัดตั้งขึ้น โดยสมาชิกของสหกรณ์นั้นเป็นเกษตรกรทั้งหมด สหกรณ์ที่จัดขึ้นจะต้องประกอบธุรกิจหลายอย่างเพื่อแก้ไขความเดือดร้อน ในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ในทำนองเดียวกัน พันธุม ดิษยมณฑล (2530: 42) กล่าวว่า สหกรณ์การเกษตรคือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรดำเนินธุรกิจหลายอย่างมีหน้าที่จัดหาและให้บริการแก่สมาชิกในด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ อำนาจ อีรวนิช (2527: 17) ได้กล่าวถึงสหกรณ์การเกษตรคือสหกรณ์รูปต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกในฐานะผู้ผลิต นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวไร่ ชาวนาเข้าด้วยกัน ในขณะที่ อุดมเชยกิจวงศ์ และนคร จิโรจพันธุ์ (2525: 78) กล่าวว่า สหกรณ์การเกษตรยังดำเนินงานบริการแก่สมาชิกในรูปอเนกประสงค์ด้วย ดังนั้นโดยสรุปทั่วไป สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่มีเกษตรกรเป็นสมาชิก ดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตรคือในการให้บริการด้านสินเชื่อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร การตลาด แปรรูป การปรับปรุงที่ดิน และส่งเสริมการเกษตร (ดารณี เชนฮอลล์, 2532: 46)

สหกรณ์ที่เป็นธุรกิจที่มีจุดมุ่งหมายสุดท้ายในอันที่จะส่งเสริมความก้าวหน้า และสวัสดิภาพของประชาชน ดังนั้นสิ่งที่สหกรณ์จะต้องทำให้สำเร็จมีอยู่ 2 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์เฉพาะหน้า เป็นจุดหมายที่สหกรณ์ต้องทำให้เวลานี้คือ การช่วย สมาชิกให้ได้ประโยชน์ทางการเงินตามวิธีการของสหกรณ์ ซึ่งให้วิธีให้บริการแก่สมาชิก โดยไม่ทำการค้าเพื่อแสวงหากำไรดังเช่น ธุรกิจเอกชน

2. วัตถุประสงค์สุดท้ายที่ต้องการคือ ยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคมให้สูงขึ้น (ดาร์นี เซนฮอลล์, 2532: 3)

นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประโยชน์เศรษฐกิจให้แก่ สมาชิกและเกษตรกร (อุดม เขยทิวงค์ และนคร จิโรจพันธุ์, 2527: 17) ในทำนองเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2526: 1) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์การเกษตร 5 ประการ คือ

1. เพื่อเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตผลการเกษตร
2. เพื่อลดต้นทุนหรือปรับปรุงคุณภาพวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคและ บริโภคให้แก่เกษตรกร
3. เพื่อจัดให้มีการบริการใหม่ ๆ หรือปรับปรุงบริการที่มีอยู่แล้วให้แก่สมาชิกใน ราคาที่สมควร
4. เพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการเผยแพร่ความรู้ทางเทคนิคและข่าวสารทาง เศรษฐกิจเพื่อให้สมาชิกสามารถปรับปรุงการผลิต และขายผลผลิตของเขาได้ดีขึ้น
5. เพื่อแปรรูปผลผลิตผลการเกษตรหรือวัสดุอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเครื่อง อุปโภคบริโภค เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์เพิ่มรายได้ และลดต้นทุนของตนเอง

พันธุ์ม ดิษยมณฑล (2530: 43) กล่าวว่า สหกรณ์การเกษตรเป็นนิติบุคคลได้ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 5 ประการ คือ

1. จัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม
2. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักออมทรัพย์
3. ช่วยเหลือสมาชิกในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนสิ่งของอื่น ๆ
4. ช่วยเหลือสมาชิกในการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิกให้ได้ราคาดี
5. ส่งเสริมเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2528: 1) ได้กล่าวว่า “สหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกดำเนินการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม” เช่นเดียวกับที่ได้กล่าวมาข้างต้น

บทบาทของสหกรณ์การเกษตร (Roles of Agricultural Cooperatives)

คำว่าบทบาท (role) ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้หลายแนวทางด้วยกัน ดังเช่น ภิญโญ สาร (2520: 203) กล่าวว่าบทบาทคือความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งหนึ่งควรกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย หิรัญโต (2519: 250) กล่าวถึงความหมายของบทบาทว่าเป็นการแสดงออกหรือกระทำความหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำภายใต้สถานการณ์ของสังคมอย่างหนึ่ง ในทำนองเดียวกัน Sarbin (ในเดือนจิตร สาริบุตร, 2529: 25) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่าเป็นความคาดหวังของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น ๆ ว่าควรแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมนั้นอย่างไร ในลักษณะเดียวกัน สุพัตรา สุภาพ (2528: 30) ได้แสดงความเห็นว่าบทบาทคือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Wolman (ในสมัยศ สุธิทยาภรณ์, 2534: 10) กล่าวว่า บทบาทหมายถึงรูปแบบพฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะของแต่ละบุคคล เมื่ออยู่ในตำแหน่งที่กำหนดสังคม ส่วน Gross และคณะ (ในสมัยศ สุธิทยาภรณ์, 2534: 11) ได้กล่าวว่าเน้นในด้านของการปฏิบัติตามบทบาทว่าเป็นเรื่องการคาดหวังที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นปฏิบัติอย่างไร ภายในขอบเขตแห่งฐานะของตน ในขณะที่ พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ (2528: 7) ได้ให้ความหมายที่ชัดเจนลงไปอีกว่า บทบาทเป็นข้อกำหนดพฤติกรรมซึ่งผูกพันกับสถานภาพ ส่วน ทิตยา สุวรรณขุ (2517: 63-169) ได้สรุปบทบาทอย่างกว้างขวาง

และครอบคลุมทั้งหมดว่าประกอบด้วย 3 อย่างคือ บทบาทที่ควรจะเป็น บทบาทที่แสดงออก และบทบาทความคาดหวัง

ดังนั้นความหมายเกี่ยวกับบทบาทและการเกิดบทบาทในองค์การสามารถสรุปได้ว่า “บทบาทหมายถึงการปฏิบัติภารกิจของผู้ดำรงตำแหน่งที่ควรจะเป็นหรือแสดงออกอันสอดคล้องกับสถานภาพของตนกับสังคมที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น” ส่วนการเกิดบทบาทในองค์การเป็นการแสดงออกของบุคคลเมื่อเข้ามารับผิดชอบจะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์เช่นเดียวกัน ถวิล เลิศประเสริฐ (2528: 259-260) รายงานว่าบทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมประเภท และบทบาทอันสำคัญของสหกรณ์มีอยู่ 2 ประการคือ 1) สหกรณ์สามารถรักษาเสถียรภาพในการตรึงราคาสินค้าและบริการ อีกทั้งช่วยลดระดับราคาสินค้าบริโภคในตลาด ขณะเดียวกันจะช่วยยกระดับราคาผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร 2) การแก้ปัญหาความเหลื่อมของรายได้ หรือการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างเที่ยงธรรม ในทางปฏิบัติ อุดม เขยทิวส์ และนคร จิโรจน์ (2525: 78) พูลสุข ไทยสวัสดิ์ (2527: 25-146) และพันธุ์ม ดิษยมณฑล (2530: 46-49) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า สหกรณ์การเกษตรดำเนินการให้บรรลุปเป้าหมายโดยผ่านธุรกิจ ดังนี้

1. ธุรกิจเครดิต (สินเชื่อ) ซึ่งดำเนินการด้านอำนวยความสะดวกสินเชื่อการเกษตรนั้น จะจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกหรือจ่ายสิ่งของที่เป็นแก่สมาชิกแทนตัวเงิน หรือจ่ายทั้งเงิน และสิ่งของสุดแต่ความจำเป็นและความต้องการของสมาชิกแต่ละคน และการดำเนินการโดยใช้หลักการให้กู้แก่สมาชิกโดยมีการแนะนำการควบคุมการใช้เงินกู้ มีการสอบสวนแผนงานเพาะปลูกของสมาชิกเงินกู้ที่สหกรณ์ให้แก่สมาชิกแบ่งออกเป็น 3 ประการคือ

1.1 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ได้แก่ เงินกู้สำหรับค่าใช้จ่ายดำเนินงานการเกษตรตามฤดูกาลสำหรับพืชชนิดหนึ่งที่มีลักษณะการผลิตรายเดียว และโดยปกติทำการผลิตในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันซึ่งเป็นพืชที่สมาชิกของสหกรณ์ปลูกพืชหลักหรือทำรายได้ส่วนใหญ่ให้สมาชิกของสหกรณ์นั้น

1.2 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น ๆ ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบการผลิตทางการเกษตรสำหรับฤดูกาลหนึ่ง ๆ ทางเกษตร รวมตลอดถึงค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่จำเป็นด้วย

1.3 เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรซึ่งใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ซื้อสัตว์พาหนะ เครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ การลงทุนบุกเบิกที่ดินหรือปรับปรุงที่ดินและแหล่งน้ำ

2. ธุรกิจออมทรัพย์หรือรับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อเป็นการระดมทุน ภายในสหกรณ์จะได้เงินทุนไปดำเนินธุรกิจได้นั้น สหกรณ์การเกษตรได้กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์เกี่ยวกับเรื่องการถือหุ้นว่า นอกจากสมาชิกแต่ละคนจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแล้ว สมาชิกจะต้องถือหุ้นตามส่วนของเงินกู้

3. ธุรกิจการซื้อหรือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาจัดจำหน่ายให้แก่สมาชิกของสหกรณ์นั้นก็เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกสำคัญ ๆ ต่อไปนี้แก่สมาชิกคือ

3.1 เพื่อลดต้นทุนในการอุปโภคบริโภคและการผลิตให้แก่สมาชิก โดยการจัดซื้อสินค้าและอุปกรณ์ในราคาถูกมาจำหน่ายเพราะการที่สหกรณ์ซื้อสินค้าทีละมาก ๆ ย่อมได้ส่วนลด เนื่องจากเกิดอำนาจต่อรอง และสมาชิกอาจได้รับการบริการอื่น ๆ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เช่น บริการขนส่ง และซ่อมแซม เป็นต้น

3.2 เพื่อให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดี มีมาตรฐานไม่ปลอมปน ตัวอย่างเช่น ถ้าสมาชิกซื้ออาหารสัตว์จากท้องตลาดก็ไม่อาจทดสอบได้ว่า อาหารนั้นมีส่วนผสมตรงตามสูตรที่แล้วไว้หรือไม่ แต่หากซื้อจากสหกรณ์ย่อมจะไว้วางใจได้ เพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิกทุกคนและมีพนักงานที่มีประสบการณ์ในธุรกิจนั้น ๆ โดยเฉพาะในการแนะนำช่วยเหลือ

3.3 เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกตกเป็นหนี้ผูกพันอยู่กับพ่อค้าเอกชน และเป็นการขายส่งเสริมให้สมาชิกขายผลิตผลของตนผ่านสหกรณ์ โดยเฉพาะหากการจัดซื้อหรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ กระทำในรูปเครดิตที่เป็นสิ่งของ ซึ่งมีเงื่อนไขที่สมาชิกจะต้องชำระหนี้โดยการขายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ผ่านสหกรณ์

ในการจัดหาสินค้าอุปโภค บริโภค หรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือในการเกษตรมาจำหน่ายแก่สมาชิกนั้น มีข้อควรคำนึงอยู่หลายประการเช่น จะซื้ออะไร จะซื้อเมื่อไหร่ เป็นปริมาณเท่าใด และจะซื้อที่ไหน ซึ่งสามารถนำเป็นหลักในการพิจารณาในเรื่องธุรกิจซื้อของสหกรณ์ได้คือ ความต้องการของสมาชิก ปริมาณธุรกิจ ทุน ดำเนินงาน คลังสินค้า แหล่งที่ควรซื้อสินค้า ราคาและคุณภาพของสินค้า เป็นต้น

4. ธุรกิจการขาย การดำเนินงานพื้นฐานของธุรกิจการขายโดยทั่วไป คือ การรวบรวมผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์จากสมาชิกจัดแยกผลผลิตผลตามคุณภาพ การบรรจุภาชนะ การขนส่ง การโฆษณา และการจัดการขาย เป็นต้น ข้าวเปลือก ใบชาและมันต์ และวิธีการรวบรวมผลผลิตผลจากเกษตรกร สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจขายผลผลิตผลการเกษตรอาจเลือกใช้วิธีการรวบรวมผลผลิตผลเกษตรกรสมาชิกได้ 3 วิธี ตามระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ดังต่อไปนี้

4.1 การซื้อขายและการจ่ายเงินสด วิธีนี้สหกรณ์เป็นเพียงตัวแทนผลิตภัณฑ์จากสมาชิก โดยซื้อขายตามราคาตลาดหรือราคาท้องถิ่นทั่ว ๆ ไป

4.2 การเป็นตัวแทนจำหน่าย วิธีนี้สหกรณ์เป็นเพียงตัวแทนผลิตภัณฑ์ของสมาชิกแต่ละคน และจ่ายราคาจริงแก่สมาชิกเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าขนส่ง ค่าเก็บรักษา ฯลฯ และค่าธรรมเนียมในการขายออกแล้ว กล่าวคือเมื่อสหกรณ์ได้รับผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกแต่ละคนไว้ต่างหากจากกัน และสหกรณ์ยังได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในผลิตภัณฑ์ ดังนั้นสมาชิกต้องรับการเสี่ยงภัยต่อการขึ้นลงของราคาจนกว่าสหกรณ์จะขายได้

4.3 วิธีรวบรวมเข้ากองกลาง (ถ้ามี) วิธีนี้สหกรณ์ทำการรวบรวมผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกหลายคนเข้ากองกลางตามปกติสหกรณ์จะจ่ายเงินค่าผลผลิตผลนั้น ๆ ให้แก่สมาชิกในทันที เพียงบางส่วนในขณะที่ส่งมอบกัน (ในอัตราไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบ) เมื่อสหกรณ์ได้ขายผลผลิตผลเหล่านั้นไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง ๆ ที่กำหนดไว้ (เช่น 1 ปี) และเมื่อได้งบประมาณหลังจากการหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าธรรมเนียมการขายแล้ว จำนวนเงินที่เหลือจะจ่ายแก่สมาชิกตามจำนวนผลผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบ

5. ธุรกิจการศึกษาอบรม โดยสหกรณ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิก คณะกรรมการและพนักงานสหกรณ์ เพราะที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจประสบผลสำเร็จได้นั้น ย่อมอยู่กับสมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและอุดมการณ์สหกรณ์เพียงใด

6. ภารกิจการส่งเสริมการเกษตร เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์ เพราะจะช่วยเพิ่มผลผลิตการเกษตรให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ และทำให้สมาชิกมีรายได้สูงขึ้น การส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์อาจแยกได้เป็น 2 ประเด็น คือ

6.1 การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้การเกษตร เพื่อแนะนำส่งเสริมความรู้ภาคเกษตรแก่สมาชิก เช่น การทำแผนไร่นา การเพาะปลูกพืชหลักวิชา เพื่อให้ได้ผลดีขึ้นการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงที่ปลอดภัยและได้ผล การปรับปรุงคุณภาพผลผลิตผลการเกษตร การเก็บรักษาที่ถูกต้องหลักวิชา ตลอดจนการทำแปลงทดสอบและแปลงตัวอย่างเพื่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ในการเพาะปลูกรวมทั้งเป็นตัวอย่างและเป็นแหล่งฝึกอบรมสมาชิกด้วย

6.2 การวางแผนเพาะปลูก สืบเนื่องจากความเดือดร้อนในการขายผลผลิตของเกษตรกร ส่วนใหญ่ได้แก่ความแน่นอนของราคาขาย กล่าวคือโดยปกติผลผลิตการเกษตรต้นทุนจะมีราคาต่ำ ในปลายฤดูจะมีราคาสูง แต่จะมีเหตุการณ์ติดปกติอยู่เสมอ ประกอบกับเกษตรกรไม่ค่อยทราบถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการผลผลิตผลการเกษตรของตลาดต่าง ๆ รวมทั้งไม่ค่อยทราบความเคลื่อนไหวของราคาผลผลิตผลการเกษตรของตลาดต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้เมื่อผลผลิตผลการเกษตรชนิดใดมีราคาติดปกติก็เพาะปลูกกันมาก จึงทำให้ราคาขายต่ำ ในปีรุ่งขึ้นเกษตรกรจะลดการเพาะปลูกลงทำให้ผลผลิตผลการเกษตรนั้น ๆ มีจำนวนน้อยราคาก็สูงขึ้นเป็นเช่นนี้อยู่เสมอ ฉะนั้นสหกรณ์จะได้วางแผนการเพาะปลูกให้สมาชิก กำหนดให้สมาชิกเพาะปลูกผลิตผลการเกษตรที่ตลาดต้องการและมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของตลาดอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการปรับปรุงให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้การผลผลิตผลการเกษตรของสมาชิกได้ราคาดีขึ้น

สถานการณ์การผลิต การตลาด และสภาพปัญหาของผลผลิตหอมหัวใหญ่

การผลิต

ในปีเพาะปลูก 2537/38 มีเนื้อที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่ 17,067 ไร่ และผลผลิต 45,707 ตัน เมื่อเปรียบเทียบกับปีเพาะปลูก 2536/37 เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น 2,012 ไร่ หรือร้อยละ 13.5 และผลผลิตเพิ่มขึ้น 968 ตัน หรือร้อยละ 2.16 (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539: 15)

การตลาด

ผลผลิตหอมหัวใหญ่ของจังหวัดกาญจนบุรี ได้ออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน และในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ได้มีการส่งออกไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น และผลผลิตได้จำหน่ายหมดปลายเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งราคาที่เหมาะสมได้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีราคากิโลกรัมละ 16.50, 13.15, 6.26 และ 4.44 บาทตามลำดับ ต่อจากนั้นหอมหัวใหญ่ของอำเภอสันป่าตองและกิ่งอำเภอแม่วางได้ออกจำหน่ายในเดือนกุมภาพันธ์ แต่การส่งออกเกิดชะงักทำให้ผลผลิตต้องระบายสู่ตลาดภายในอย่างมากเป็นผลให้ราคาหอมหัวใหญ่มีแนวโน้มลดลงตลอด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2536 : 25)

สภาพปัญหาของผลผลิตหอมหัวใหญ่

ปัญหาการผลิต

1. การลักลอบนำเข้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่นอกกระบวนการใช้ปลูกมาก เกษตรกรขาดแคลนเงินทุนในการผลิต
2. ขาดเทคโนโลยีการพัฒนากการผลิตเพื่อให้ได้ขนาดของหอมหัวใหญ่ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 7 เซนติเมตรขึ้นไปตามความต้องการของตลาดส่งออก

ปัญหาการตลาด

1. ปริมาณผลผลิตหอมหัวใหญ่ได้เพิ่มขึ้นมากและปริมาณผลผลิตนี้ส่วนใหญ่ออกสู่ตลาดพร้อมกันในช่วงเดือนมีนาคม - เดือนเมษายนทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ
2. ปัญหาการขาดข่าวสารการตลาด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2536: 30-32)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากได้มีผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมและนำมาศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

ธุรกิจการซื้อ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2523: 100) ได้วิจัยพบว่า การดำเนินธุรกิจการซื้อของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จเนื่องจากสมาชิกให้ความสนใจและหันมาซื้อสินค้ากับสหกรณ์มากขึ้น ทั้งนี้เพราะสหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์และให้บริการอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกแก่สมาชิก

การรวบรวมผลผลิต กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2533: 41) ได้ศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับความหมายของการรวบรวมผลผลิตโดยวิธีกึ่งสี่ และผู้ที่ชักชวนให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ประธานกลุ่ม เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ และกรรมการของสหกรณ์ตามลำดับ

ธุรกิจการออมทรัพย์ เดือนจิตร สารีบุตร (2529: 73-75) ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการเกษตรของสมาชิกในรูปหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์มีบทบาทในระดับปานกลางในการส่งเสริมการออมของสมาชิกในรูปเงินสะสมค่าหุ้นรายเดือน แต่ไม่มีบทบาทประการใดในการส่งเสริมการออมในรูปของการให้บริการรับฝากเงินจากสมาชิก และบทบาทที่เป็นจริงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมไม่แตกต่างจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวัง

ธุรกิจการศึกษาอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2533: 41) ได้ศึกษาการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด พบว่าในด้านความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในหลักและวิธีการสหกรณ์ความร่วมมือของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทั้งนี้เป็นผลจากการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกอย่างต่อเนื่องประกอบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด

ธุรกิจการขาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2535: 6) ได้วิจัยในเรื่องความสามารถของสหกรณ์ในการเพิ่มราคาผลผลิตผลการเกษตร พบว่าสหกรณ์สามารถดำเนินการธุรกิจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก 170,235 ครอบครัวย หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ของสมาชิกสหกรณ์ที่ทำการสำรวจทั้งหมด ผลผลิตที่สหกรณ์รวบรวมทั้งหมดมีมูลค่า 2,317,210 ล้านบาท ทำให้สมาชิกที่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ได้รับประโยชน์สูงกว่าเกษตรกรทั่วไปเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 104,294 ล้านบาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 613 บาท

นอกจากนี้ยังมีผู้วิจัยในด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์ได้แก่

สุภาวงศ์ จิรเดชพิทักษ์ (2525: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนมุมนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ที่มีต่อสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ชุมมนสหกรณ์เครดิต ยูเนียนมีบทบาทให้ความช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่างๆ คือบทบาททางด้านการเงิน บทบาททางด้านเทคนิควิชาการ บทบาททางด้านการเสริมสร้างเสถียรภาพให้กับสหกรณ์

อัญชลี เจ็งเจริญ (2531: 6-14) วิจัยพบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสหกรณ์การเกษตรสนองตอบความต้องการของสมาชิกได้ดี และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมบางตัว เช่น การถือครองที่ดินและขนาดครอบครัวกับการได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ พบว่าตัวแปรดังกล่าวทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับประโยชน์จากสมาชิก และการทำธุรกิจของสมาชิกกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญเรือน กลางณรงค์ (2528: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของสหกรณ์การเกษตรนิคมลำนานาน จำกัด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ในการส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สหกรณ์แห่งนี้ได้ให้ความร่วมมือในการทำงานด้วยความมีน้ำใจของสหกรณ์จากบุคคล 4 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินงาน พนักงานสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและมีผลทำให้สหกรณ์สามารถช่วยเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก

ภาคสรุป

(Overview)

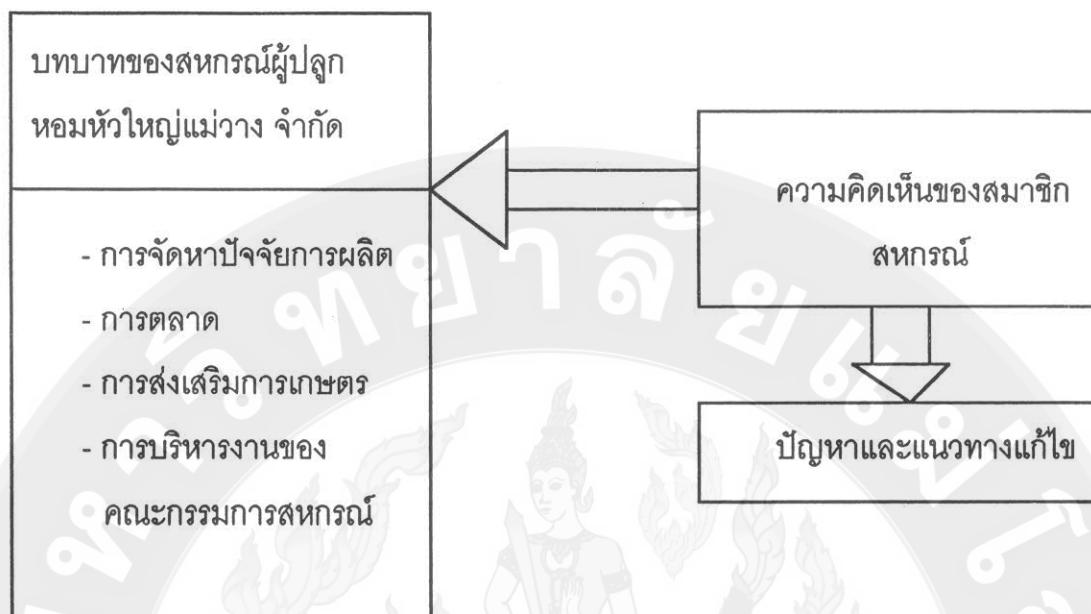
สหกรณ์เป็นการรวมตัวของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการช่วยตนเอง โดยเฉพาะในสังคมซึ่งคนส่วนใหญ่ยากจนไม่มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิตขึ้นมาเลยสหกรณ์เป็นการรวมคนไม่ใช่การลงทุน และมีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่สมาชิกไม่ใช่การแสวงหากำไร ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกจะมีอาชีพหลักและปัญหาความเดือดร้อนในทำนองเดียวกันสหกรณ์จึงน่าจะเป็นรูปแบบการรวมตัวกันเองของเกษตรกรที่อำนวยการประโยชน์แก่สมาชิกได้เหมาะสมที่สุด สหกรณ์การเกษตรดำเนินงานโดย

โดยอาศัยหลักของสหกรณ์ มีความเป็นอิสระ ไม่มีการบังคับ ไม่มีการเอาเปรียบและไม่แสวงหากำไร จุดมุ่งหมายสำคัญคือ การสร้างให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกัน เพื่อสร้างระบบการผลิต การตลาด และการจำหน่าย ทำให้เกษตรกรรวมตัวกันผลิีกกำลังในการซื้อขาย อันจะเป็นผลให้เกิดความมั่นคง

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นสหกรณ์การเกษตรรูปแบบพิเศษรูปแบบหนึ่งที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกได้รวมตัวกันในรูปสหกรณ์ และได้กำหนดให้เกษตรกรจดทะเบียนและสหกรณ์ เพื่อวางแผนควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพและปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วการดำเนินงานย่อมที่จะเกิดปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจซึ่งในที่นี้ได้นำตัวแปรในด้าน

- การจัดหาปัจจัยการผลิต
- การตลาด
- การส่งเสริมการเกษตร
- การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวแปรที่สามารถบ่งบอกถึงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด



ภาพ 1 กรอบแนวคิดรวบยอด

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัย เรื่อง บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวเชียงใหม่ 47 กิโลเมตร โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ เลขที่ 16 หมู่ 5 ตำบลบ้านกาด กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ถูกเลือกเพื่อดำเนินการวิจัยด้วยเหตุผล ดังนี้

1. การพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มที่จะพัฒนายิ่งขึ้น ทั้งที่ในการพัฒนาจะต้องอาศัยวิธีการดำเนินงานทางสหกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ ฉะนั้น การพัฒนาสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด จึงมีความจำเป็นจะต้องมีข้อมูลในการวางแผนดำเนินการที่ถูกต้องและเหมาะสม

2. สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด เป็นสหกรณ์ที่เพิ่งได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์เมื่อ พ.ศ. 2536 รวมระยะเวลาในการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันเพียง 4 ปี ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องการทราบข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง หรือเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling Procedures)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด มีจำนวน 1,317 คน จึงได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Random Sampling และได้กำหนดขนาดของ ตัวอย่าง (sampling size) โดยการคิดคำนวณทางสถิติ โดยใช้สูตร Pagoso , Garcia and Leon (Chua 1984 ในนัชชัย ทนุผล, 2529: 54) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ซึ่ง

- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)
- N = จำนวนประชากรทั้งหมด
- e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} & \frac{1317}{1 + 1317 (.075)^2} \\ & = 157 \end{aligned}$$

ได้สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นคำถามทั้งแบบปลายเปิด (open-ended question) และคำถามปลายปิด (close-ended question) โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออก เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และ
สังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ซึ่งได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพสมรส
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
6. จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร
7. สถานภาพการถือครองพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่
8. จำนวนพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่
9. รายได้จากการขายผลผลิตหอมหัวใหญ่
10. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอม
หัวใหญ่แม่วาง จำกัด ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด
การส่งเสริมการเกษตร การบริหารงานของคณะกรรมการการสหกรณ์

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสหกรณ์
ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

การทดสอบเครื่องมือวิจัย (Pre-testing of the Instrument)

1. การทดสอบความตรง (validity) ใช้วิธีนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ วิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่จะ วัด (content validity) มากยิ่งขึ้น

2. การทดสอบความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับ สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วง จำกัด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีการหาความแนบสนิท ภายในแบบสัมภาษณ์อัลฟ่าของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่า 0.70 ซึ่ง แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (ประคอง กรรณสูตร, 2528: 54)

วิธีหาความเชื่อมั่นสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของ Cronbach

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

คือ α = ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์

S_i^2 = ค่าแปรปรวนของคะแนนในแต่ละคำถาม

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

n = จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เฉพาะตอน 2 และ 3 ปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา รวม 0.89 (ตาราง 1) จึงนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

หัวเรื่อง	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
1. บทบาทการดำเนินการของสหกรณ์	0.93
2. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสหกรณ์	0.82
รวม	0.89

หมายเหตุ ระดับความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อขอความร่วมมือไปยังสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่ว้าง จำกัด
2. ประสานงานโดยตรงกับผู้นำภายในหมู่บ้านที่รับผิดชอบในพื้นที่ที่เก็บข้อมูล เพื่อให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้วิจัย
3. ประชุม ชี้แจงและแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ที่จะร่วมสัมภาษณ์ เพื่อให้ทุกคนเข้าใจและมีแนวคิดในการสัมภาษณ์แบบเดียวกัน
4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยสัมภาษณ์จำนวน 3 คน ออกไปเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 157 คน ระหว่างเดือน มิถุนายน ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2540

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่ว้าง จำกัด นำมาตรวจสอบความเรียบร้อย และถอดรหัสลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺: Statistical Package for The Social Sciences/Personal Computer)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่

2. ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่

3. การระบุความคิดเห็นและปัญหาตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ โดยใช้วิธีคิด คำนวณหาน้ำหนัก ค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score: WMS) ของระดับความคิดเห็นโดย

ผู้วิจัยได้แบ่งการให้คะแนนในการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ว่ามีบทบาทมากน้อยเพียงใด การวัดกำหนดให้คะแนนคำถามแต่ละข้อย่อยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5	มีบทบาทมากที่สุด
ระดับ 4	มีบทบาทมาก
ระดับ 3	มีบทบาทปานกลาง
ระดับ 2	มีบทบาทน้อย
ระดับ 1	มีบทบาทน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนค่าเฉลี่ย เพื่อการอธิบายไว้ดังนี้

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย	เท่ากับ
3.68 - 5.00	มีบทบาทมาก
2.34 - 3.67	มีบทบาทปานกลาง
1.00 - 2.33	มีบทบาทน้อย

ส่วนการให้คะแนนในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของบทบาทสหกรณ์ว่ามีปัญหามากน้อยเพียงใด การวัดกำหนดให้คะแนนคำถามแต่ละข้อย่อยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5	มีปัญหามากที่สุด
ระดับ 4	มีปัญหามาก

ระดับ 3 มีปัญหาปานกลาง

ระดับ 2 มีปัญหาน้อย

ระดับ 1 มีปัญหาน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนค่าเฉลี่ย เพื่อการอธิบายมีดังนี้

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย	เท่ากับ
3.68 - 5.00	มีปัญหามาก
2.34 - 3.67	มีปัญหามาก
1.00 - 2.33	มีปัญหาน้อย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย (Research Duration)

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2539
ถึง เดือนตุลาคม 2540

บทที่ 4

ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วางจำกัด บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด โดยการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์จากสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Radom Sampling มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 157 คน การนำเสนอผลงานวิจัยและข้อวิจารณ์ในครั้งนี้ได้แบ่งแยกการนำเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ลักษณะการถือครองพื้นที่เพาะปลูกหอม หัวใหญ่ จำนวนพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่ จำนวนผลผลิตหอมหัวใหญ่ต่อไร่ รายได้จากการขายผลผลิตหอมใหญ่ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ตอน 2 บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ได้แก่ การจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด การส่งเสริมการเกษตร การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

ตอน 3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดหรือร้อยละ 92.99 เป็นเพศชาย ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 7.01 เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวซึ่งโดยทั่วไปเป็นเพศชาย

อายุ

ผลการวิจัยที่ปรากฏในตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 37.58 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 36.31 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 16.56 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 5.73 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และร้อยละ 3.82 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยคือ 44.31 ปี ซึ่งผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้มีอายุต่ำสุด 24 ปี และสูงสุด 65 ปี จากผลดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ซึ่งนับว่าเป็นวัยเข้มแข็งสร้างตัว ดังที่ สมบูรณ์ ศาเลยาชีวิน (2526: 43) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นช่วงที่บุคคลต้องขยันขันแข็ง ทำงานแข่งกับเวลา ทำงานหนักซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และประสบผลสำเร็จ

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศและอายุ

ลักษณะ	ผู้ขอให้ข้อมูล (n = 157)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	146	92.99
หญิง	11	7.01
อายุ		
21-30 ปี	6	3.82
31-40 ปี	57	36.31
41-50 ปี	59	37.58
51-60 ปี	26	16.56
60 ปีขึ้นไป	9	5.73
ค่าเฉลี่ย = 44.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.10		๑๑.๒๙
อายุน้อยสุด = 24 ปี อายุสูงสุด = 65 ปี		

ระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยในตาราง 3 มีผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 56.05 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมาร้อยละ 23.57 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 10.19 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 6.37 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 3.18 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา ส่วนผู้จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 0.64 ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งนับว่ายังเป็นระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ ในภาวะการณปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ

บุญสม วราเอกศิริ (2529: 10) ที่ระบุว่าการศึกษาของประชากรในชนบทมักจะอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากชนบทอยู่ห่างไกลจากความเจริญ ขาดแคลนการศึกษารวมทั้งส่วนใหญ่มีข้อจำกัดเรื่องรายได้ต่ำด้วย จึงเป็นเหตุให้ประชากรในชนบทมีโอกาสได้รับการศึกษต่ำหรือค่อนข้างน้อย

สภาพการสมรส

ผลการวิจัยในตาราง 3 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสองในสาม (75.16 %) มีสถานภาพแต่งงาน รองลงมาร้อยละ 14.01 มีสถานภาพเป็นโสดส่วนร้อยละ 5.73 และร้อยละ 5.10 มีสถานภาพเป็นหม้าย และหย่าร้างตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส

ลักษณะ	ผู้ให้ข้อมูล (n = 157)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาตอนต้น	10	6.37
ประถมศึกษาตอนปลาย	88	56.05
มัธยมศึกษาตอนต้น	37	23.57
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	16	10.19
อนุปริญญา	5	3.18
ปริญญาตรี	1	0.64
สถานภาพสมรส		
โสด	22	14.01
แต่งงาน	118	75.16
หม้าย	9	5.73
หย่าร้าง	8	5.10

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากข้อมูลที่ปรากฏในตาราง 4 พบว่าผู้ให้ข้อมูลประมาณสองในสามหรือร้อยละ 66.24 มีสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 26.75 มีสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน ส่วนร้อยละ 7.01 มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 7 คน โดยจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 2 คน และสูงสุด 9 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 2 คน และสูงสุด 9 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน จากการวิจัยดังกล่าว แสดงถึงครอบครัว ของเกษตรกรสมาชิก ส่วนมากที่สุดมีขนาดปานกลาง ซึ่งสาเหตุอาจจะเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีครอบครัวใหม่ มักจะแยกไปอยู่เป็นอิสระไม่รวมเป็นครอบครัวขยายเหมือนสมัยก่อน

แรงงานในภาคการเกษตร

แรงงานในภาคการเกษตรจากการวิจัยครั้งนี้ได้สัมภาษณ์เฉพาะแรงงานที่ได้จากจำนวนสมาชิกในครอบครัว ดังผลที่ปรากฏในตาราง 4 ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสองในสามซึ่งคิดเป็นร้อยละ 69.43 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร 1-3 คน รองลงมาร้อยละ 29.30 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร 4-6 คน ส่วนแรงงานในภาคการเกษตรที่มีมากกว่า 7 คนขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรโดยเฉลี่ยคือ 3 คน แรงงานสูงสุดคือ 7 คน แรงงานต่ำสุดคือ 1 คน จากการวิจัยดังกล่าวได้ข้อสังเกตว่าแรงงานในภาคการเกษตร ซึ่งเป็นแรงงานในครอบครัวมีจำนวนน้อย เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมักประกอบอาชีพอื่นที่มีรายได้ประจำ อีกทั้งบางส่วนมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองโดยเฉพาะเมืองหลวง แรงงานในภาคการเกษตรส่วนใหญ่จึงมักจะเป็นการว่าจ้างแรงงานรายวัน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว และแรงงานในภาคการเกษตร

ลักษณะ	ผู้ให้ข้อมูล (n = 157)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	42	26.75
4-6 คน	104	66.24
7 คนขึ้นไป	11	7.01
ค่าเฉลี่ย = 4.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.39		
สมาชิกในครอบครัวต่ำสุด = 2 คน	สมาชิกในครอบครัวสูงสุด = 9 คน	
แรงงานในภาคการเกษตร		
1-3 คน	109	69.43
4-6 คน	46	29.30
7 คนขึ้นไป	2	1.27
ค่าเฉลี่ย = 3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.19		
แรงงานในภาคการเกษตรต่ำสุด = 1 คน		
แรงงานในภาคการเกษตรสูงสุด = 7 คน		

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

ลักษณะการถือครองพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่

ในด้านการถือครองพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่ในตาราง 5 มีผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 43.31 ทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ตนเองทั้งหมด รองลงมาคือร้อยละ 35.67 เป็นแบบหลายลักษณะรวมกัน ส่วนร้อยละ 19.75 เป็นการเช่าเพื่อทำการเพาะปลูก และร้อยละ 1.27 เป็นลักษณะการทำฟรี (เนื่องจากเป็นที่ดินของญาติพี่น้อง) จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินในการเพาะปลูกหอมหัวใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างดี

จำนวนพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่

ในการวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่เฉพาะที่สมาชิกได้ขึ้นทะเบียนไว้กับทางสหกรณ์ ได้ข้อมูลดังตาราง 5 ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม หรือร้อยละ 63.69 มีพื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 1-5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 33.12 มีพื้นที่เพาะปลูก 6-10 ไร่ ส่วนผู้ที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 3.19 โดยมีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ย 4.9 ไร่ ส่วนพื้นที่เพาะปลูกสูงสุด 15 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าการปลูกหอมหัวใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลถูกจำกัดจำนวนเมล็ดพันธุ์ ทั้งนี้เนื่องจากหอมหัวใหญ่เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีการจดทะเบียนการปลูกและควบคุมการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์เพื่อให้มีปริมาณผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ตาราง 5 จำนวนร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกหอมหัวใหญ่ และจำนวนพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่

ลักษณะ	ผู้ให้ข้อมูล (n = 157)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะการถือครองพื้นที่เพาะปลูก		
เป็นของตนเองทั้งหมด	68	43.31
เช่า	31	19.75
ทำฟรี	2	1.27
หลายลักษณะรวมกัน	56	35.67
จำนวนพื้นที่เพาะปลูก		
1-5 ไร่	100	63.69
6-10 ไร่	52	33.12
มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป	5	3.19
ค่าเฉลี่ย = 4.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.74		
พื้นที่เพาะปลูกต่ำสุด = 1 ไร่		
พื้นที่เพาะปลูกสูงสุด = 15 ไร่		

จำนวนผลผลิตหอมหัวใหญ่ (ต่อไร่)

ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ เกี่ยวกับจำนวนผลผลิตหอมหัวใหญ่ (ต่อไร่) โดยคิดคำนวณจากการชั่งน้ำหนักหอมหัวใหญ่สดที่บรรจุใส่ถุงเรียบร้อยแล้วรวมทุกคุณภาพและขนาดของผลผลิตได้ข้อมูลในตาราง 6 ดังต่อไปนี้ มีผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 47.77 มีผลผลิตหอมหัวใหญ่ (ต่อไร่) อยู่ระหว่าง 3,501-4,500 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 29.30 มีผลผลิต (ต่อไร่) อยู่ระหว่าง 2,501-3,500 กิโลกรัม ร้อยละ 17.83 มีผลผลิต (ต่อไร่) อยู่ระหว่าง 4,501-5,500 กิโลกรัม ส่วนร้อยละ 3.19 และร้อยละ 1.91 มีผลผลิต (ต่อไร่) อยู่ระหว่าง 1,500 -2,500 กิโลกรัม และ 5,501-6,500 กิโลกรัม ตามลำดับ จำนวนผลผลิตโดยเฉลี่ย 3,953 กิโลกรัม (ต่อไร่) ผลผลิตสูงสุด 6,500 กิโลกรัม (ต่อไร่) ผลผลิตต่ำสุด 1,500 กิโลกรัม (ต่อไร่) จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้ที่ได้ผลผลิตสูงสุดนั้นจะเพาะปลูกหอมหัวใหญ่บนพื้นที่ของตนเองทั้งหมดการดูแลรักษาผลผลิตได้มีการเอาใจใส่อย่างเต็มที่ ส่วนผู้ที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เช่าพื้นที่ในการเพาะปลูก จึงทำให้ไม่ได้มีการบำรุงรักษาและดูแลพื้นที่เพาะปลูกอย่างจริงจัง เนื่องจากไม่ใช่พื้นที่ของตนเอง

รายได้จากการขายผลผลิตหอมหัวใหญ่

ในตาราง 6 ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 39.49 มีรายได้ระดับ 50,001-100,000 บาท รองลงมาร้อยละ 36.94 มีรายได้ระดับ 10,001-150,000 บาท ร้อยละ 4.46 และร้อยละ 3.19 มีรายได้ระดับ 150,001-200,000 บาท และมากกว่า 200,000 บาทขึ้นไป ส่วนที่เหลือร้อยละ 0.64 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท โดยรายได้จากการขายผลผลิตหอมหัวใหญ่เฉลี่ย 73,215 บาท รายได้สูงสุด 247,500 บาท รายได้ต่ำสุด 5,000 บาท จากข้อมูล ดังกล่าวได้ข้อสังเกตว่า สมาชิกสหกรณ์ที่ปลูกหอมหัวใหญ่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรทั่วประเทศ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2535-2539: ไม่ระบุหน้า) ระบุว่าประชากรในประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี 41,000 บาทถ้วน ดังนั้น อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ ยังคง ปลูกหอมหัวใหญ่ต่อไปถึงแม้ว่าจะมีปัญหาด้านการตลาดและราคาผลผลิตแทบทุกปีแต่ก็ทำให้สมาชิกสหกรณ์ยังมีรายได้ที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรปลูกพืชชนิดอื่น

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนผลผลิตหอมหัวใหญ่ (ต่อไร่) และรายได้จากการขายผลผลิตหอมหัวใหญ่

ลักษณะ	ผู้ให้ข้อมูล (n = 157)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนผลผลิตหอมหัวใหญ่ (ต่อไร่)		
1,500-2,500 กิโลกรัม	5	3.19
2,501-3,500 กิโลกรัม	46	29.30
3,501-4,500 กิโลกรัม	75	47.77
4,501-5,500 กิโลกรัม	28	17.83
5,501-6,500 กิโลกรัม	3	1.91
ค่าเฉลี่ย = 3,953 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 849.25		
ผลผลิตต่ำสุด = 1,500 กิโลกรัม (ต่อไร่)		
ผลผลิตสูงสุด = 6,500 กิโลกรัม (ต่อไร่)		
ระดับรายได้		
ต่ำกว่า 10,001 บาท	1	0.64
10,001-50,000 บาท	58	36.94
50,0001-100,000 บาท	62	39.49
100,001-150,000 บาท	24	15.29
150,001-200,000 บาท	7	4.46
มากกว่า 200,000 บาท	5	3.19
ค่าเฉลี่ย = 73,215 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 49,961.53		
รายได้ต่ำสุด = 5,000 บาท		
รายได้สูงสุด = 247,500 บาท		

ลักษณะทางสังคม

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ผลการวิจัยในตาราง 7 พบว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสองในสามร้อยละ 70.70 ได้เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์มา 4 ปี รองลงมาร้อยละ 14.65 เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้ 2 ปี ร้อยละ 9.55 เข้าเป็นสมาชิก สหกรณ์ 3 ปี ส่วนที่เหลือร้อยละ 5.10 เพิ่งสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ 1 ปี การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ให้ส่วนใหญ่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์มา 4 ปีนั้น เนื่องจาก สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ได้ขอแยกการบริหารงานออกจากสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่สันป่าตอง จำกัด สมาชิกสหกรณ์จึงเป็นสมาชิกเดิมของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่สันป่าตอง จำกัด

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก

ระยะเวลาเป็นสมาชิก	ผู้ให้ข้อมูล (n=157)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ปี	8	5.10
2 ปี	23	14.65
3 ปี	15	9.55
4 ปี	111	70.70

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลจากสมาชิกในเรื่องบทบาทของสหกรณ์ในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะมีมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยกำหนดบทบาทและค่าคะแนนในแต่ละระดับดังนี้คือ

บทบาท	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อการอธิบายมีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	
3.68-5.00	มีบทบาทมาก
2.34-3.67	มีบทบาทปานกลาง
1.00-2.33	มีบทบาทน้อย

สำหรับผลการวิจัยได้นำเสนอในเรื่องบทบาทของสหกรณ์ในแต่ละด้านตามรายละเอียด ดังนี้

บทบาทของสหกรณ์ในการจัดหาปัจจัยการผลิต

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ตามความคิดเห็นของสมาชิกในตาราง 8 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทสหกรณ์เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ สหกรณ์ได้จัดสรรโรงเรือน เครื่องจักร อุปกรณ์ ฯลฯ ในการรวบรวมผลผลิตและคัดคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.40 การจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ตามพื้นที่เพาะปลูกของสมาชิกที่ขึ้นทะเบียนกับสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.34 การเป็นผู้กำหนดราคาระเบิดพันธุ์หอมหัวใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.23 การควบคุมเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่นอกระบบ มีค่าเฉลี่ย 2.72 การแนะนำพันธุ์หอมหัวใหญ่ในการเพาะปลูก มีค่าเฉลี่ย 2.68

สรุปผลการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าสหกรณ์ได้มีการจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ อีกทั้งจัดสรรโรงเรือน เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการรวบรวมผลผลิตนั้น สหกรณ์ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และงบประมาณที่มีอยู่ ส่วนในเรื่องมาตรการการควบคุมเมล็ดพันธุ์นอกระบบ สหกรณ์มีบทบาทปานกลางค่อนข้างน้อยเนื่องจากสหกรณ์ไม่มีมาตรการที่ชัดเจนและเด็ดขาด ในการดำเนินการประกอบกับมีกรรมการสหกรณ์บางรายที่ละเมิดกฎระเบียบของสหกรณ์ โดยการลักลอบนำเมล็ดพันธุ์มาขายให้กับสมาชิกที่ต้องการเสียเอง จึงทำให้การควบคุมเมล็ดพันธุ์นอกระบบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สำหรับในเรื่องพันธุ์หอมหัวใหญ่ พบว่าเป็นพันธุ์หอมหัวใหญ่ที่ใช้ปลูกกันทั่วไปโดยสหกรณ์ไม่ค่อยได้มีบทบาทในการแนะนำพันธุ์ใหม่ ๆ ที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูง

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละผู้ให้ข้อมูลจำแนก ตามบทบาทของสหกรณ์ในด้านการหา
ปัจจัยการผลิต

(n=157)

การจัดหาปัจจัย การผลิต	บทบาท					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
1. สหกรณ์จัดสรรพันธุ์ หอมหัวใหญ่ตามพื้นที่ เพาะปลูกของสมาชิกที่ ขึ้นทะเบียน	28 (17.83)	39 (24.84)	55 (35.03)	33 (21.02)	2 (1.27)	3.34	1.04	ปานกลาง
2. สหกรณ์มีมาตรการ การควบคุมเมล็ดพันธุ์ หอมหัวใหญ่นอกระบบ	7 (4.46)	41 (26.11)	38 (24.20)	45 (28.66)	26 (16.56)	2.72	1.15	ปานกลาง
3. สหกรณ์ให้แนะนำ พันธุ์หอมหัวใหญ่แก่ ท่านในการเพาะปลูก	7 (4.46)	23 (14.65)	65 (41.40)	36 (22.93)	26 (16.56)	2.68	1.05	ปานกลาง
4. สหกรณ์เป็นผู้กำหนด ราคาเมล็ดพันธุ์	18 (11.46)	31 (19.75)	86 (54.78)	16 (10.19)	6 (3.82)	3.23	0.92	ปานกลาง
5 สหกรณ์ได้จัดสรรโรง เรือนเครื่องจักร อุปกรณ์ ฯลฯ ในการรวบรวมผล ผลิตและการคัดคุณภาพ ให้แก่ท่าน	31 (19.75)	32 (20.38)	72 (45.86)	20 (12.74)	1 (0.64)	3.40	0.97	ปานกลาง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

บทบาทของสหกรณ์ในการตลาด

ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ในการตลาดตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลในตาราง 9 พบว่า การทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับสมาชิกสหกรณ์มีบทบาทปานกลางค่อนข้างไปทางมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) เนื่องจากสมาชิกมีความต้องการให้สหกรณ์ทำสัญญาซื้อขายและกำหนดราคาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งในด้านนี้สหกรณ์ได้ปฏิบัติตามความต้องการของสมาชิก การเป็นตัวแทนการขายผลผลิตสหกรณ์ได้มีบทบาทปานกลางค่อนข้างไปทางมาก (ค่าเฉลี่ย 3.40) ซึ่งในกรณีนี้ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าสหกรณ์ได้งบประมาณจากรัฐบาลในการจัดซื้อผลผลิตจากสมาชิก ส่วนมาตรการการกำหนดปริมาณผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการซื้อผลผลิตจากสมาชิกในราคายุติธรรมสหกรณ์มีบทบาทปานกลาง คือได้ค่าเฉลี่ย 2.95 และ 2.90 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ยังขาดผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานที่สามารถจะคาดการณ์ภาวะการตลาดในการบริหารงานที่สามารถจะคาดการณ์ภาวะการตลาดในอนาคตได้ ดังนั้นสหกรณ์จึงได้ปฏิบัติตามบทบาททั่ว ๆ ไป

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ในการตลาด

(n = 157)

การตลาด	บทบาท					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. สหกรณ์เป็นตัวแทน								
จัดการขายผลผลิต	35	44	28	31	19	3.40	1.33	ปานกลาง
ของท่าน	(22.30)	(28.03)	(17.83)	(19.75)	(12.10)			
2 สหกรณ์ได้ทำสัญญา	42	43	26	28	18	3.56	1.35	ปานกลาง
ซื้อขายล่วงหน้า	(56.75)	(27.39)	(16.56)	(17.83)	(11.46)			

ตาราง 9 (ต่อ)

(n = 157)

การตลาด	บทบาท					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
3 สหกรณ์มีมาตรการ การกำหนดปริมาณผล ผลิตให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด	4 (2.55)	37 (23.57)	67 (42.68)	39 (24.84)	8 (5.10)	2.95	0.95	ปานกลาง
4 สหกรณ์ซื้อผลผลิต จากสมาชิกในราคา ยุติธรรม	10 (6.37)	25 (15.92)	77 (49.04)	26 (16.56)	19 (12.10)	2.90	1.02	ปานกลาง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

บทบาทของสหกรณ์ในด้านการส่งเสริมการเกษตร

ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรในตาราง 10 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การให้บริการอบรมและเผยแพร่หลักการวิธีการสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.35 การจัดการประชุมหรือฝึกอบรมแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ย 3.22 การส่งเสริมการเกษตรและเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด มีค่าเฉลี่ย 2.92 การรวมกลุ่มเพื่อลดปัญหาพ่อค้าคนกลางมีค่าเฉลี่ย 2.51 การแก้ปัญหาเศรษฐกิจของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย 2.22

สรุปในด้านการส่งเสริมการเกษตร สหกรณ์มีบทบาทในด้านการส่งเสริมการเกษตรในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยจะอยู่ในช่วงค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 แต่บทบาทของสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของสมาชิกตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล พบว่าสหกรณ์มีบทบาทน้อยเนื่องจากค่าเฉลี่ยที่ได้คือ 2.22 ซึ่งอยู่ในช่วงค่าเฉลี่ย 1.00-2.33 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของ

สมาชิกได้อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้แก่สมาชิก โดยมีเหตุผลจากการที่สหกรณ์จ่ายเงินค่าหอมหัวใหญ่ล่าช้ามาก กล่าวคือ สหกรณ์ได้จ่ายเงินค่าหอมหัวใหญ่หลังสมาชิกส่งมอบผลผลิตให้สหกรณ์แล้วประมาณ 1-2 เดือน หรืออาจจะนานกว่านั้น ทำให้สมาชิกมีความเดือดร้อนในการครองชีพเป็นอย่างมาก

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ในด้านการส่งเสริมการเกษตร

(n=157)

การส่งเสริม การเกษตร	บทบาท					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
1. สหกรณ์ได้มีการส่งเสริมการเกษตรและเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรทั้งในด้านการผลิตและการตลาด	13 (8.28)	35 (22.30)	54 (34.39)	40 (25.48)	15 (9.55)	2.92	1.09	ปานกลาง
2. สหกรณ์ได้ให้บริการอบรมและเผยแพร่หลักวิธีการสหกรณ์	9 (5.73)	59 (37.58)	64 (40.76)	21 (13.38)	4 (2.55)	3.35	0.86	ปานกลาง
3. สหกรณ์มีการจัดประชุมหรือฝึกอบรม	12 (7.64)	48 (30.58)	61 (39.85)	27 (17.20)	9 (5.73)	3.22	0.99	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

(n=157)

	บทบาท					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
การส่งเสริม การเกษตร	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
4. สหกรณ์ทำให้เกษตรกร								
มีการรวมกลุ่มกันเพื่อลด	2	26	57	34	38	2.51	1.07	ปานกลาง
ปัญหาพ่อค้าคนกลาง	(1.27)	(16.56)	(36.31)	(21.66)	(24.20)			
5. สหกรณ์ช่วยแก้ไข	3	18	51	32	53	2.22	1.10	น้อย
ปัญหาเศรษฐกิจของท่าน	(1.91)	(11.46)	(32.48)	(20.38)	(33.76)			

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

บทบาทของสหกรณ์ในด้านการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ในตาราง 11 พบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คณะกรรมการมีความกระตือรือร้นในการบริหารงานมีค่าเฉลี่ย 3.23 คณะกรรมการสหกรณ์ได้สร้างความน่าเชื่อถือต่อวิธีการของสหกรณ์มีค่าเฉลี่ย 3.16 คณะกรรมการสหกรณ์ได้บริหารงานด้วยความยุติธรรมและการดำเนินงานของคณะกรรมการสหกรณ์มีส่วนช่วยให้สมาชิกเข้าใจในหลักการสหกรณ์ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 3.08 ส่วนการวางนโยบายของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกได้ค่าเฉลี่ย 2.55

จากผลดังกล่าวสามารถจะอธิบายได้ว่าการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่การวางนโยบายของสหกรณ์สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกล้วนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย โดยผู้ให้ข้อมูลได้ให้เหตุผลว่าสหกรณ์ได้วางนโยบายสวนทางกับความต้องการของสมาชิก อาทิเช่น สหกรณ์ได้วางนโยบาย การรวบรวมผลผลิต โดยที่ให้สมาชิกทุกคน ต้องนำผลผลิตทั้งหมดขายผ่านสหกรณ์ ซึ่งในกรณีนี้ทำให้สมาชิกทุกคนต้องนำผลผลิตทั้งหมดขายผ่านสหกรณ์ ซึ่งในกรณีนี้ทำ

ให้สมาชิกต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าจ้างแรงงานในการนำผลผลิตลงสู่
โรงเรือนของ สหกรณ์ เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิต เมื่อเปรียบเทียบกับมารับซื้อจาก
พ่อค้าที่จะมารับซื้อที่ไร่นาของสมาชิก โดยที่สมาชิกไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องค่าขนส่งและ
ค่าแรงงาน

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบทบาทของสหกรณ์ในด้านการ
บริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

(n=157)

การบริหารงาน ของคณะกรรมการ สหกรณ์	บทบาท					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. คณะกรรมการได้ สร้างความน่าเชื่อถือต่อ วิธีการสหกรณ์	11 (7.01)	38 (24.20)	78 (49.68)	22 (14.01)	8 (5.10)	3.16	0.92	ปานกลาง
2. คณะกรรมการได้ บริหารงานด้วยความ ยุติธรรม	5 (3.18)	44 (28.03)	69 (43.95)	30 (19.11)	9 (5.73)	3.08	0.91	ปานกลาง
3. คณะกรรมการได้วาง นโยบายของสหกรณ์ สอดคล้องกับความ ต้องการของสมาชิก	6 (3.82)	27 (17.20)	46 (29.30)	54 (34.39)	24 (15.29)	2.55	1.06	ปานกลาง
4. คณะกรรมการมี ความกระตือรือร้นใน การบริหารงาน	9 (5.73)	45 (28.66)	78 (49.68)	20 (12.74)	5 (3.18)	3.23	0.85	ปานกลาง
5. การดำเนินงานของ คณะกรรมการมีส่วน ช่วยให้ท่านเข้าใจใน หลักการสหกรณ์	10 (6.37)	42 (26.75)	57 (36.31)	34 (21.65)	14 (8.92)	3.08	3.47	ปานกลาง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลจากสมาชิกการกำหนดปัญหาและอุปสรรคได้ให้ค่าคะแนนในแต่ละระดับดังนี้ คือ

ปัญหา	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อการอธิบายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	
3.68-5.00	มีปัญหามาก
2.34-3.67	มีปัญหাপานกลาง
1.00-2.33	มีปัญหาน้อย

สำหรับผลการวิเคราะห์ได้นำเสนอปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ตามรายละเอียดดังนี้

ปัญหาการจัดหาปัจจัยการผลิต

จากข้อมูลในตาราง 12 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดหาปัจจัยการผลิต พบว่าผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ การตรงเวลาในการจ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ ได้ค่าเฉลี่ย 3.80 ซึ่งแสดงว่ามีปัญหามากในเรื่องนี้ เนื่องจากอยู่ในช่วงค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 ทั้งนี้เพราะผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่า สหกรณ์มีความล่าช้าในการจ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ ทำให้สมาชิกมีความล่าช้าในการเพาะปลูกตามไปด้วย ส่วนในเรื่องจำนวนโรงเรือนเก็บรักษาหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์ ได้ค่าเฉลี่ย 3.71 แสดงว่ามีปัญหามากเช่นกันในเรื่องนี้ เนื่องจากอยู่ในช่วงค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 เหตุผลที่ผู้ให้ข้อมูลระบุไว้ คือ พื้นที่และจำนวนโรงเรือนเก็บหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์มีไม่เพียงพอกับปริมาณผลผลิต จึงทำให้ผลผลิตหอมหัวใหญ่เก็บรักษาได้ไม่ดีเท่าที่ควร เป็นเหตุให้เกิดการเน่าเสียเป็นจำนวนมาก ในเรื่องการจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ได้ค่าเฉลี่ย 3.53 ซึ่งเป็นปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก เนื่องจากการจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่นั้น สหกรณ์จะจัดสรรตามโควตา ของพื้นที่ที่สมาชิกขึ้นทะเบียนฯ แต่จากสภาพความเป็นจริงสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าพื้นที่ที่สมาชิกได้ขึ้นทะเบียนไว้ ส่วนในเรื่องราคาของเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ได้ค่าเฉลี่ย 3.12 ซึ่งมีปัญหาในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลระบุว่า สหกรณ์ได้คิดค่าบริการจากสมาชิก โดยบวกเพิ่มในราคาเมล็ดพันธุ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าราคาเมล็ดพันธุ์ค่อนข้างแพงเกินไป คุณภาพของเมล็ดพันธุ์มีปัญหาในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ค่าเฉลี่ย 2.54 เพราะในเรื่องคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ได้ผ่านการทดสอบความงอกจากกรมวิชาการเกษตร ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหามากนัก

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการ จัดหาปัจจัยการผลิต

(n=157)

ปัญหาการจัดการ ปัจจัยการผลิต	ปัญหา					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
1. การตรงเวลาในการ จ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัว ใหญ่ของสหกรณ์	43 (27.39)	52 (33.12)	39 (24.84)	19 (12.10)	4 (2.55)	3.80	1.05	มาก
2. การจัดสรรเมล็ดพันธุ์ หอมหัวใหญ่ของ สหกรณ์	39 (24.84)	43 (27.39)	36 (22.93)	30 (19.11)	9 (5.73)	3.55	1.20	ปานกลาง
3. คุณภาพของเมล็ด พันธุ์หอมหัวใหญ่ของ สหกรณ์	4 (2.55)	15 (9.55)	68 (43.31)	44 (28.03)	26 (16.56)	2.54	0.96	ปานกลาง
4. ราคาของเมล็ดพันธุ์ หอมหัวใหญ่	17 (10.83)	33 (21.02)	70 (44.59)	25 (15.92)	12 (7.64)	3.12	1.25	ปานกลาง
5. จำนวนโรงเรือนเก็บ หอมหัวใหญ่ของ สหกรณ์	45 (28.66)	41 (26.11)	46 (29.30)	20 (12.74)	9 (3.19)	3.71	1.10	มาก

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ปัญหาการตลาด

จากการสัมภาษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการตลาดในตาราง 13 พบว่าผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นดังนี้ คือ การจ่ายเงินค่าหอมหัวใหญ่แก่สมาชิกได้ค่าเฉลี่ย 3.94 แสดงว่ามีปัญหามาก เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์จ่ายเงินล่าช้ามาก ทำให้สมาชิกมีความเดือนร้อนในการครองชีพ เป็นอย่างมาก ส่วนการรับซื้อหอมหัวใหญ่จากสมาชิก ราคาของผลผลิต นโยบายการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตได้ค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ 3.37, 3.36, 3.09 และ 2.78 ซึ่งนับได้ว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นในด้านราคาผลผลิต และคุณภาพผลผลิตจะถูกกำหนดจากพ่อค้าคนกลางที่สหกรณ์ส่งผ่านจึงทำให้สหกรณ์ไม่สามารถมีอำนาจต่อรองได้ แต่ในเรื่องการทำสัญญารับซื้อหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์ มีปัญหาปานกลางค่อนข้างน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.42) เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการทำสัญญาซื้อขายกับสหกรณ์นั้นไม่สำคัญเพราะผู้ให้ข้อมูลระบุว่าผลผลิตนั้น จะมีราคาผลผลิตตกต่ำไม่มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อสมาชิกก็จะขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ โดยใช้โควตาที่ได้ซื้อเมล็ดพันธุ์จากสหกรณ์เป็นตัวกำหนดจำนวนผลผลิตที่สามารถขายให้กับสหกรณ์ได้ อีกทั้งสหกรณ์ไม่มีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับสมาชิกที่กระทำผิดระเบียบของสหกรณ์ ดังนั้น สมาชิกจึงไม่เห็นความสำคัญของปัญหาในด้านการสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการตลาด

(n=157)

ปัญหาการตลาด	ปัญหา					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5	4	3	2	1			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การรับซื้อหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์	31 (19.75)	38 (24.20)	53 (33.76)	28 (17.83)	7 (4.46)	3.37	1.12	ปานกลาง
2. การตรวจสอบคุณภาพหอมหัวใหญ่	7 (4.46)	26 (16.56)	66 (42.04)	43 (27.39)	15 (9.55)	2.78	0.97	ปานกลาง
3. ราคาของผลิตหอมหัวใหญ่	16 (10.19)	48 (30.57)	74 (47.13)	18 (11.47)	1 (0.64)	3.36	0.84	ปานกลาง
4. การจ่ายเงินค่าหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์	66 (42.04)	21 (13.38)	50 (31.85)	19 (12.10)	1 (0.64)	3.94	1.12	มาก
5. การทำสัญญารับซื้อหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์	10 (6.37)	17 (10.83)	47 (29.94)	50 (31.85)	33 (21.02)	2.24	1.13	ปานกลาง
6. นโยบายการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	26 (16.56)	23 (14.5)	68 (43.31)	30 (19.11)	10 (6.37)	3.09	1.11	ปานกลาง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ปัญหาการส่งเสริมการเกษตร

การวิจัยในเรื่องปัญหาการส่งเสริมการเกษตรในตาราง 14 ปรากฏว่าการวางแผนการเพาะปลูกหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์ได้ค่าเฉลี่ย 3.50 ซึ่งเป็นปัญหาระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก โดยผู้ให้ข้อมูล ได้ให้เหตุผลว่า คณะกรรมการสหกรณ์ ไม่มีการวางแผนการเพาะปลูกล่วงหน้าในแต่ละปี รวมทั้งไม่มีการวางนโยบายปรับกลยุทธ์ในด้านธุรกิจ จึงเป็นเหตุให้ผลผลิตหอมหัวใหญ่เกิดปัญหาทางด้านการตลาด ส่วนในด้านการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต การบริการข่าวสารการเกษตร การใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเกษตรที่สหกรณ์ได้บริการได้ค่าเฉลี่ย เรียงตามลำดับดังนี้คือ 3.20, 2.82 และ 2.72 ซึ่งเป็นนับเป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยปัญหาดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลระบุว่า คุณภาพของผลผลิตไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควรจากการสัมภาษณ์ได้ข้อสังเกตว่า สหกรณ์ได้จำหน่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ ซึ่งเป็นพันธุ์ เอสโกว์ 60 โดยคุณสมบัติของพันธุ์นี้จะให้ผลผลิตที่มีชีวิตด้านนอกบอบบางทำให้การเก็บรักษาได้ไม่นานเท่าที่ควร อีกทั้งความบอบช้ำที่เกิดจากการขนถ่ายผลผลิตทำให้เกิดการเน่าเสียได้ง่าย ส่วนทางด้าน การแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกนั้นก็ได้มีการแจ้งข่าวสารให้สมาชิกได้ทราบอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านการผลิต การป้องกันศัตรูพืช ตลอดจนด้านการตลาด เป็นเหตุให้สมาชิกส่วนใหญ่ ไม่ทราบถึงสภาวะการณ์ของผลผลิตในขณะนั้น

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการส่งเสริมการเกษตร

(n = 157)

ปัญหาการส่งเสริม การเกษตร	ปัญหา					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด			
1. การบริการข่าวสาร การเกษตรของสหกรณ์	8 (5.10)	35 (22.29)	53 (33.76)	52 (33.12)	9 (5.73)	2.82	0.98	ปานกลาง
2. การใช้ประโยชน์จาก ข่าวสารการเกษตรที่ สหกรณ์ได้บริการ	13 (8.28)	32 (20.38)	41 (26.12)	52 (33.12)	19 (12.10)	2.72	1.14	ปานกลาง
3. การวางแผนการเพาะ ปลูกหอมหัวใหญ่ของ สหกรณ์	20 (12.74)	58 (36.94)	60 (38.22)	17 (10.83)	2 (1.27)	3.50	0.89	ปานกลาง
4. การปรับปรุงคุณภาพ ผลผลิตหอมหัวใหญ่	15 (9.55)	43 (27.39)	62 (39.49)	31 (19.75)	6 (3.82)	3.20	0.98	ปานกลาง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

ในด้านการบริหารงานของคณะกรรมการทางสหกรณ์จากผลการวิจัยในตาราง 15 กล่าวได้ว่า ความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ มีปัญหาอยู่ใน ระดับมาก คือได้ค่าเฉลี่ย 3.81 ทั้งนี้เกิดจากคณะกรรมการสหกรณ์นั้นส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ และมีระดับการศึกษาค่อนข้างน้อยทำให้ขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอีกทั้งมีการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการสหกรณ์บ่อย จึงเป็นเหตุให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพและความต่อเนื่อง ส่วนใน ด้านการคัดเลือกบุคคลเป็นคณะกรรมการสหกรณ์ การทุจริตในสหกรณ์และการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ ทั้งหมดนี้มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ

3.23, 3.14, 3.12 และ 2.72 ตามลำดับ ซึ่งปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นนั้นได้เกิดจาก ทางคัดเลือกบุคคลเป็นคณะกรรมการสหกรณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การคัดเลือกคณะกรรมการไม่มีความโปร่งใส มีการเลือกพรรคเลือกพวกเข้าเป็นคณะกรรมการ ทำให้คณะกรรมการบางรายประพฤติและปฏิบัติตนไม่เหมาะสม ตามหน้าที่อีกทั้งมีการส่อเค้าถึงการทุจริตในสหกรณ์

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

(n = 157)

ปัญหาการบริหารงาน ของคณะกรรมการ	ปัญหา					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด			
1. ความสามารถในการ บริหารของคณะกรรมการ สหกรณ์	53 (33.76)	35 (22.29)	53 (33.76)	13 (8.28)	3 (1.91)	3.81	1.06	มาก
2. การประพฤติและปฏิบัติ ของคณะกรรมการสหกรณ์	23 (14.65)	31 (19.74)	63 (40.13)	36 (22.93)	4 (2.55)	3.14	1.03	ปานกลาง
3. การปฏิบัติงานของพนักงาน สหกรณ์	7 (4.46)	32 (20.38)	53 (33.76)	40 (25.48)	25 (15.92)	2.72	1.09	ปานกลาง
4. การทุจริตในสหกรณ์	29 (18.47)	25 (15.92)	60 (38.22)	36 (22.93)	7 (4.46)	3.12	1.12	ปานกลาง
5. การคัดเลือกบุคคลเป็น คณะกรรมการสหกรณ์	33 (21.02)	28 (17.83)	54 (34.40)	30 (19.11)	12 (7.64)	3.23	1.28	ปานกลาง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

การวิจัยถึงบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ได้รวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม ถึงวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2540 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อการศึกษา:

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ แม่วาง จำกัด
2. บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต การตลาด การส่งเสริมการเกษตร การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความตรง (validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด (content validity) ส่วนการทดสอบความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีการหาความแนบสนิทภายในแบบสัมภาษณ์อัลฟ่าของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย และแต่งงานแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน และมีแรงงานในภาคการเกษตร 3 คน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองทั้งหมด และมีพื้นที่เพาะปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ย 5 ไร่ จำนวนผลผลิตหอมหัวใหญ่ (ต่อไร่) โดยเฉลี่ย 3,953 กิโลกรัม โดยมีรายได้จากการขายผลผลิตเฉลี่ย 73,215 บาท ส่วนในกลุ่มผู้ที่ปลูกหอมหัวใหญ่ทั้งที่ยึดเป็นอาชีพหลักและอาชีพรองมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือในอัตราร้อยละ 56.6 และร้อยละ 43.4 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.7) มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 4 ปี ทั้งนี้เนื่องมาจากการสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ แม่วาง จำกัด ได้ขอแยกการบริหารงานออกจากสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่สันป่าตอง จำกัด เมื่อระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมาทำให้สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด คือสมาชิกเดิมของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่สันป่าตอง จำกัด

2. บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

2.1 การจัดหาปัจจัยการผลิต

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลระบุถึงบทบาทของสหกรณ์ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตนั้น สหกรณ์มีบทบาทปานกลางเนื่องจากการจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ การควบคุมเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่นอกระบบ และการกำหนดราคาเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่นั้น ทางสหกรณ์ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบทั่วไปของสหกรณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งในบางครั้งบางสถานการณ์ไม่มีมาตรการเด็ดขาดที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ส่วนในเรื่องการจัดสรรโรงเรือน เครื่องจักร อุปกรณ์ ฯลฯ สหกรณ์ก็ดำเนินการได้ตามงบประมาณหรือทรัพย์สินที่มีอยู่เท่านั้น

2.2 การตลาด

ผลการวิจัยพบว่า บทบาททางด้านการตลาดของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การเป็นต้นแทนการจัดการขายผลผลิตและการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับสมาชิกรุ่น สหกรณ์ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น สมาชิกที่นำเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่จากสหกรณ์ไป 1 ปอนด์ ต้องนำหอมมาขายผ่านสหกรณ์ อย่างต่ำ 1,000 กิโลกรัม แต่จากสภาพความเป็นจริงสหกรณ์ไม่สามารถควบคุมสมาชิกให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ได้ทั้งหมด ส่วนมาตรการกำหนดปริมาณผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด และการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกในราคายุติธรรมนั้น สหกรณ์ก็ได้ปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้

2.3 การส่งเสริมการเกษตร

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่าสหกรณ์มีบทบาททางด้านการให้ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดการจัดการประชุมตลอดจนการลดปัญหาพ่อค้าคนกลางในระดับปานกลาง ส่วนการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของสมาชิกรุ่น ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์มีบทบาทน้อย เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของสมาชิกได้

2.4 การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ส่วนใหญ่จะมีบทบาทปานกลาง ยกเว้นการวางนโยบายของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ซึ่งมีบทบาทค่อนข้างน้อยเนื่องจาก ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่า นโยบายของสหกรณ์สวนทางกับความต้องการของสมาชิก โดยสหกรณ์ไม่คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

3.1 ปัญหาในการจัดหาปัจจัยการผลิต

ผลการวิจัยพบว่า การจ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่มีปัญหาเนื่องจากสหกรณ์จ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ให้แก่สมาชิกล่าช้า ทำให้การเพาะปลูกล่าช้าไปด้วย จึงทำ

ให้ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกับผลผลิตในเขตท้องที่อำเภออื่น เป็นเหตุให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ด้านจำนวนโรงเรือนเก็บหอมหั่วใหญ่ก็มีปัญหามาก เนื่องจากจำนวนโรงเรือนมีไม่เพียงพอกับผลผลิต ทำให้ผลผลิตต้องเน่าเสียเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ส่วนการจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหั่วใหญ่มีปัญหาปานกลางค่อนข้างไปทางมาก เพราะผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่าเมล็ดพันธุ์ที่สหกรณ์จัดสรรไม่เพียงพอกับพื้นที่เพาะปลูกของสมาชิก เนื่องจากสมาชิกมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียนกับสหกรณ์ ส่วนคุณภาพและราคาเมล็ดพันธุ์มีปัญหาระดับปานกลาง

3.2 ปัญหาด้านการตลาด

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตลาดมีปัญหามากคือ การจ่ายเงินค่าหอมหั่วใหญ่ให้แก่สมาชิก เนื่องจากสหกรณ์ได้ดำเนินการจ่ายเงินล่าช้ามาก คือหลังจากที่สมาชิกส่งมอบหอมหั่วใหญ่ให้สหกรณ์แล้วประมาณ 1-2 เดือน หรืออาจจะนานกว่านั้น ซึ่งทำให้สมาชิกมีความเดือดร้อนในการครองชีพเป็นอย่างมาก โดยมีความแตกต่างจากการขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งจะได้รับเงินหลังจากส่งมอบหอมหั่วใหญ่ ภายใน 7 วัน ส่วนการรับซื้อหอมหั่วใหญ่และราคาผลผลิตมีปัญหาปานกลางค่อนข้างไปทางมาก เพราะผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์รับซื้อหอมหั่วใหญ่จากสมาชิกไม่สม่ำเสมออีกทั้งราคาผลผลิตถ่มแน่นอน เนื่องจากราคาถูกกำหนดจากพ่อค้าคนกลาง ส่วนการตรวจสอบคุณภาพหอมหั่วใหญ่และการทำสัญญาการรับซื้อหอมหั่วใหญ่ ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีปัญหาปานกลางค่อนข้างน้อย

3.3 ปัญหาด้านการส่งเสริมการเกษตร

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีความสำคัญมากคือ การวางแผนการเพาะปลูก เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์ไม่ได้มีการวางแผนการเพาะปลูกให้กับสมาชิกทำให้เกิดปัญหาเมื่อผลผลิตออกสู่ตลาด ส่วนปัญหาการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ปัญหาการบริการข่าวสารการเกษตร และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเกษตร ทั้งหมดนี้มีปัญหาปานกลาง เพราะผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสหกรณ์ไม่ได้บริการข่าวสารทั้งด้านการผลิตและการตลาดเท่าที่ควร ทำให้สมาชิกไม่สามารถรู้สภาวะการณ์ของผลผลิตในขณะนั้น

3.4 ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการสหกรณ์

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีความสำคัญมาก คือ ความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ เนื่องจากสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า

คณะกรรมการไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานได้ดีพอ โดยเฉพาะด้านการตลาด ส่วนการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นคณะกรรมการ การประพุดติและปฏิบัติตนของคณะกรรมการ การทุจริตในสหกรณ์ การปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ ก็มีปัญหารองลงมาตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความคิดเห็นเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. รัฐบาลควรช่วยสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในการหาตลาดโดยเฉพาะตลาดส่งออก เพื่อระบายผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาด ทำให้ผลผลิตไม่เกิดการตกค้างและเน่าเสีย
2. ควรจัดงบประมาณในการสร้างห้องเย็นรักษาผลผลิต เพื่อไม่ให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย อีกทั้งยังเป็นการเก็บเพื่อรอจำหน่ายในยามที่ตลาดต้องการ
3. การคัดเลือกบุคลากรเข้าเป็นคณะกรรมการสหกรณ์ควรมีความโปร่งใส เพื่อสรรหาบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุมิติวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

(Recommendations)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลบริหารและวางแผนของสหกรณ์ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลเป้าหมายมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะประเด็น ต่าง ๆ ไว้เพื่อพิจารณาดังต่อไปนี้

1. สหกรณ์ควรที่จะดำเนินการวางแผนการเพาะปลูกล่วงหน้าในแต่ละปีให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด จากนั้นกำหนดระยะเวลาการจ่ายเมล็ดพันธุ์ที่แน่นอน และแจ้งให้สมาชิกทราบโดยด่วนหน้า ส่วนการจัดสรรเมล็ดพันธุ์ควรจัดสรรผ่านสหกรณ์เพียงแห่งเดียว และจัดสรรเมล็ดพันธุ์ให้สมาชิกอย่างยุติธรรมตามจำนวนพื้นที่การเพาะปลูกที่สมาชิกขึ้นทะเบียนไว้ โดยทางสหกรณ์ควรมีการสำรวจพื้นที่เพาะปลูกของสมาชิกอย่างจริงจังด้วย ประกอบกับการวางมาตรการเด็ดขาดในการควบคุมเมล็ดพันธุ์นอกระบบ ซึ่งในเรื่องนี้สหกรณ์ควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เพื่อสอดส่องดูแลและจับกุมผู้ลักลอบนำเมล็ดพันธุ์เข้ามาในประเทศอย่างจริงจัง

2. สหกรณ์ควรหาตลาดที่แน่นอนให้กับสมาชิก และมีหลักประกันทางด้านการเงินจากบริษัทรับซื้อที่แน่นอน โดยการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัทนั้น ๆ และทำการตกลงราคาผลผลิตไว้ล่วงหน้า เมื่อทำสัญญากับบริษัทแล้วสหกรณ์จึงมาทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับสมาชิก และสหกรณ์ควรตั้งจุดรับซื้อผลผลิตของสมาชิกในกลุ่มต่าง ๆ ของสหกรณ์ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง อีกทั้งสหกรณ์ควรพิจารณาเกี่ยวกับโรงเรือนของสหกรณ์มีความจุที่จะรับผลผลิตของสมาชิกทั้งหมดได้หรือไม่ เพราะที่ผ่านมาสหกรณ์ไม่สามารถจะรับผลผลิตของสมาชิกได้ทั้งหมด เนื่องจากโรงเรือนของสหกรณ์มีจำนวนจำกัด ทำให้ผลผลิตเกิดการเน่าเสีย

3. สหกรณ์ควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานสหกรณ์ ฝึกอบรมคณะกรรมการสหกรณ์ให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานสหกรณ์ โดยการแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สหกรณ์ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความประพฤติของกรรมการสหกรณ์แต่ละรายว่าประพฤตินั้นเหมาะสมกับการได้รับเลือกจากสมาชิกให้มาทำหน้าที่บริหารงาน สหกรณ์หรือไม่ ปัจจุบันสมาชิกสหกรณ์เห็นว่ากรรมการบางคนรับซื้อผลผลิตแข่งกับสหกรณ์ในช่วงเวลาที่ผลผลิตราคาดี ซึ่งถ้าสหกรณ์ดำเนินการต่อกรรมการเหล่านี้โดยเด็ดขาดสหกรณ์ก็สามารถสร้างความเชื่อถือให้สมาชิกและจะนำมาสู่ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันในการทำให้สหกรณ์เป็นสถาบันที่สำคัญที่ช่วยเหลือสมาชิกอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะบทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วางจำกัด เท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรที่จะขยายสถานที่ในการวิจัยให้ครอบคลุมหลายสหกรณ์ จะทำให้ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์มากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาถึงสาเหตุอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติตามบทบาทของสหกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในลักษณะเดียวกัน ควรศึกษาในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์ประเภทเดียวกัน
3. ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องในสหกรณ์เดียวกัน หลังจากที่มีการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ในการสำรวจความต้องการของสมาชิก และเป็นการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระยะเวลาที่ผ่านมา

บรรณานุกรม

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2526. ระบบบัญชีสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2536. นโยบายการจัดการผลิตและตลาดหอมหัวใหญ่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

_____. 2539. คู่มือการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกหอมหัวใหญ่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2528. คู่มือการจัดทำแผนการดำเนินงานสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ชูติมาการพิมพ์.

_____. 2532. การศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด จังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัย กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์.

_____. 2533. การรวบรวมผลผลิตของสมาชิกโดยวิธีกิ่งสี ศึกษาเฉพาะ กรณีสหกรณ์การเกษตรกันทรลักษณ์ จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2533. กองวิชาการ กรมส่งเสริมการเกษตร.

_____. 2533. รายงานผลการวิจัยเรื่องการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในภาคเหนือ ปี 2533. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัย กองวิชาการ กรมส่งเสริมการเกษตร.

_____. 2535. การวิเคราะห์ข้อมูลสหกรณ์ภาคการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายประมวลผลข้อมูล กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร.

ดารณี เชนฮอลล์. 2532. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ 1. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เดือนจิตร สารีบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิกศึกษากรณีสหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนครราชสีมา จำกัด. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ถวิล เลิศประเสริฐ. 2528. วิสาหกิจสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทิตยา สุวรรณขุ. 2517. วิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นำชัย ทนุผล. 2529. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- บุญเรือน กลางณรงค์. 2528. บทบาทของสหกรณ์การเกษตรนิคมลำน้ำน่าน จำกัด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ในการส่งเสริมฐานะทางการเงิน เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญสม วราเอกศิริ. 2529. ส่งเสริมการเกษตร: หลักการและวิธีการ. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ประคอง กรรณสูตร. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศูนย์หนังสือ ดร.ศรีสง่า จำกัด.
- พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. 2528. เอกสารประกอบการบรรยายวิชา สว.601 (จิตวิทยา สังคม พิศดาร). กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พันธุ์ม ดิษยมณฑล. 2530. หลักเศรษฐศาสตร์สหกรณ์2. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พลสุข ไชยสวัสดิ์. 2527. **การจัดและดำเนินงานการสหกรณ์** นนทบุรี: สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

ภิญโญ สาร. 2520. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิเชียร อินทชาติ. 2516. **สถานภาพของการสหกรณ์การเกษตร (2516)**. กรุงเทพมหานคร: กองสหกรณ์การเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ศุภางค์ จิระเดชพิทักษ์. 2525. **การศึกษาบทบาทของชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทยจำกัด ที่ต่อสมาชิก**. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมบุญ ศาลยาชีวิน.. 2526. **จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่**. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.

สมยศ สุวิทยาภรณ์. 2534. **บทบาทการบริหารโครงการของนักวิชาการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในภาคใต้**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยี การเกษตรแม่โจ้.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 (2538-2539). กรุงเทพมหานคร

สุพัตรา สุภาพ. 2528. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

อัญชลี เจ็งเจริญ. 2531. **บทบาทของสหกรณ์การเกษตรในการสนองตอบความต้องการของเกษตรกร: ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรแจ้ห่ม - เมืองปาน**. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อำนาจ ธีรวนิช. 2527. **สหกรณ์การเกษตร (สหกรณ์ 312)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.

อุดม เขยกีวงศ์ และนคร จิโรจน์. 2535. **หลักและวิธีการสหกรณ์**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

อุทัย หิรัญโต.2519. **สังคมจิตวิทยาประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.





ภาคผนวก



ภาคผนวก ก.
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

การวิจัย “บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ตามความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ชื่อผู้สัมภาษณ์ _____ วันที่ _____ เดือน _____ ปี _____

แบบสัมภาษณ์เลขที่ _____ [] [] []

1. เพศ () 1. ชาย []

() 2. หญิง

2. อายุ _____ ปี [] []

3. ท่านจบการศึกษาสูงสุดระดับใด []

() 1. ไม่ได้รับการศึกษา

() 2. ประถมศึกษาตอนต้น

() 3. ประถมศึกษาตอนปลาย

() 4. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 5. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. หรือเทียบเท่า

() 6. อนุปริญญา

() 7. ปริญญาตรี

() 8. สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพสมรส []

() 1. โสด

() 2. แต่งงาน

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

5.จำนวนสมาชิกในครอบครัว_____คน [] []

6. จำนวนแรงงานในภาคเกษตร_____คน [] []

7. ลักษณะการถือครองและพื้นที่ในการทำเกษตร []

() 1. เป็นของตนเองทั้งหมด

() 2. เช่าทั้งหมด

() 3. ทำฟรี

() 4. หลายลักษณะรวมกัน

8.พื้นที่ที่ปลูกหอมหัวใหญ่_____ไร่ [] []

9. ผลผลิตของหอมหัวใหญ่ได้ไร่ละประมาณ_____กก. [] [] [] []

10. รายได้จากการขายผลผลิตของท่าน (ต่อปี)_____บาท [] [] [] []

11. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด เป็นเวลา_____ปี []

ตอน 2 บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูก หอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด	บทบาท					
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
การจัดหาปัจจัยการผลิต						
1. สหกรณ์ได้จัดสรรเมล็ดพันธุ์ หอมหัวใหญ่ตามพื้นที่เพาะปลูก ของสมาชิกที่ได้ขึ้นทะเบียนกับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร						[]
2. สหกรณ์มีมาตรการควบคุม เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่นอกระบบ						[]
3. สหกรณ์ได้แนะนำพันธุ์หอมหัว ใหญ่แก่ท่านในการเพาะปลูก						[]
4. สหกรณ์เป็นผู้กำหนดราคา เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่						[]
5. สหกรณ์ได้จัดสรรโรงเรือน เครื่องจักร อุปกรณ์ ฯลฯ ใน การรวบรวมผลผลิต และการคัด คุณภาพให้แก่ท่าน						[]
การตลาด						
6. สหกรณ์เป็นตัวแทนจัดการ ขายผลผลิตของท่าน						[]
7. สหกรณ์ได้ทำสัญญาซื้อขาย ล่วงหน้า						[]

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูก หอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด	บทบาท					
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
9.สหกรณ์มีมาตรการกำหนด ปริมาณผลผลิตให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด						[]
10.สหกรณ์รับซื้อผลผลิตจาก สมาชิกในราคายุติธรรม						[]
การส่งเสริมการเกษตร						
11.สหกรณ์ได้มีการส่งเสริมการ เกษตร และเผยแพร่ความรู้ทาง การเกษตรทั้งในด้านการผลิต และการตลาด						[]
12.สหกรณ์ได้ให้บริการอบรมและ เผยแพร่หลักการ วิธีการสหกรณ์						[]
13.สหกรณ์มีการจัดการประชุม หรือฝึกอบรมแก่ท่านสมาชิก						[]
14.สหกรณ์ทำให้เกษตรกรมีการ รวมกลุ่มกัน เพื่อลดปัญหาพ่อค้า คนกลาง						[]
15.สหกรณ์ช่วยแก้ไขปัญห เศรษฐกิจของท่าน						[]

บทบาทของสหกรณ์ผู้ปลูก หอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด	บทบาท					
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
การบริหารงาน ของคณะ กรรมการสหกรณ์						
16. คณะกรรมการได้สร้างความ น่าเชื่อถือต่อวิธีการของสหกรณ์						[]
17. คณะกรรมการได้บริหารงาน ด้วยความยุติธรรม						[]
18. คณะกรรมการได้วางนโยบาย ของสหกรณ์สอดคล้องกับ ความ ต้องการของสมาชิก						[]
19. คณะกรรมการมีความ กระตือรือร้นในการบริหารงาน						[]
20. การดำเนินงานของคณะ กรรมการมีส่วนช่วยให้ท่านเข้าใจใน หลักการสหกรณ์						[]

ตอน 3 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง กำจัด

การดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด	ปัญหา					หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
ปัญหาการจัดการปัจจัยการผลิต						
1.การตรงเวลาในการจ่ายเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ของสหกรณ์						[]
2.การจัดสรรเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ของสหกรณ์						[]
3.คุณภาพของเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ของสหกรณ์						[]
4.ราคาเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่						[]
5.จำนวนโรงเรือนเก็บหอมหัวใหญ่ของสหกรณ์						[]
ปัญหาการตลาด						
6.การรับซื้อหอมหัวใหญ่จากท่าน						[]
7.การตรวจสอบคุณภาพหอมหัวใหญ่						[]
8.ราคาของผลผลิตหอมหัวใหญ่						[]
9.การจ่ายเงินค่าหอมหัวใหญ่ แก่ท่าน						[]
10.การทำสัญญาการรับซื้อหอมหัวใหญ่						[]
11.นโยบายการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์						[]
ปัญหาการส่งเสริมการเกษตร						
12.การบริการข่าวสารการเกษตรของสหกรณ์						[]
13. การใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเกษตรที่สหกรณ์ได้บริการแก่ท่าน						[]

การดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แม่วาง จำกัด	ปัญหา					หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
14. การวางแผนการเพาะปลูกหอมหัวใหญ่						[]
15. การปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตหอมหัวใหญ่						[]
ปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์						
16. ความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์						[]
17. การประพฤติดั้งปฏิบัติตนของคณะกรรมการสหกรณ์						[]
18. การปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์						[]
19. การทุจริตในสหกรณ์						[]
20. การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นคณะกรรมการสหกรณ์						[]

21. ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์.....

.....

22. ข้อเสนอแนะ.....

.....



ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ผู้วิจัยชื่อ นางสาวกรกช ศิริชัยงบุญ เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2508
ที่อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ. 5) โรงเรียน
สตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 ระดับปริญญาตรี สังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เมื่อปีการศึกษา 2530

ประวัติการทำงาน เริ่มทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อ บริษัท
กรุงเทพท่องเที่ยว จำกัด ตั้งแต่ ปี 2530-2534 ตำแหน่งรองผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ ตั้งแต่ปี
2535 - ปัจจุบัน

